

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gocvici pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PICCOLI IN ANDREATTA SVARITA PREDSEDNIKA VLADE

V KD očitne grožnje Andreottiju zaradi sporazumevanja z levico

Republikanci napovedujejo prehod v opozicijo - Na seji parlamentarne skupine KD je Piccoli obtožil Andreottija, da je «postavil na glavo» vladne programe - V petek srečanje s sindikati pred vladno sejo

RIM, 5. — Medtem ko se vrednost lire iz dneva v dan izboljšuje in tako dokazuje pravilnost nedavnih drastičnih finančnih ukrepov se nad usodo Andreottijeve vlade gmajajo temni oblaki.

Andreottijeva samovolja, predvsem pa dejstvo, da je nedavne ukrepe sprejel soglasno z levico (in skoraj poobila na KD) ter sprejel zahtevo, naj o vsem določa parlament, sta mu nakopala jezo prav v lastni stranki.

Začela se je protiofenziva gospodarske in politične desnice, ki očitno kaže na možnost, da se spopad o sedanjih političnih linijah prenese na skorajšnje zasedanje vsedravnega sveta KD, ki bo od 7. oktobra dalje. Naslednjega dne, v petek, pa je bo vlada sestala s sindikati in se bo razpravljala o skorajšnjih varčevalnih ukrepih.

Prvi torpedo je proti Andreottiju vladni spustil bivši ravnatelj državne banke, sedaj predsednik «Confindustria» Guido Carli, takoj za njim pa so republikanci napoveda-

za Morovega človeka, sicer pa za gospodarskega «mentorja» stranke. Andreatta je kategorično izjavil, da so ukrepi vlade «v celoti zgrešeni» in «nevarni», češ da bodo spodbudili zahteve delavcev in da bo delovna sila prihodnje leto stala tudi 60 odstotkov več kot sedaj.

Po prvem napadu na «strokovni ravni» pa je sledil napad na politični.

Udaril je Piccoli, vpricho Zaccagninija, na seji parlamentarne skupine KD. Govoril je o tem, da obstaja «mreža, preko katere ni mogoče iti» in, cikajoč na Andreottija, o «pozarjal na nevarnost »skupščinskega sistema» upravljanja države. Tako je prišel do bistva. Piccolija peče, ker se je Andreotti o gospodarskih ukrepih posvetoval s KPI, PSI in sindikati, ne pa z demokristjani. Zato govori o tem, da nikakor ni dopustno, da se pobude postavljajo na glavo. »Soočanje je sicer potrebno, vendar ob spoštovanju določenih meja».

Končal je z grožnjo, ki je v enaki meri naslovljena predsedniku vlade in strankam, ki so omogočile obstoj vlade z vzdržanim glasom: «Ne sprejemamo tega, da bi se postavljali na glavo vladni programi. Pripravljeni smo, po potrebi izkoristiti vsa sredstva, ki jih parlamentarna praksa daje na razpolago manjšinam, da onemogočimo tako sprevrčanje stališč».

Kaj pomeni ta grožnja? Če bi jemali njegove besede v praviem smislu, omenja Piccoli možnost, da u- tegne KD glasovati proti sklepom lastne vlade. Lahko pa bi KD šla tako daleč in sprožila vladno krizo? Čemu sicer namigovanje na to, da je KD «manjšina v parlamentu»?

Toda Piccoli ne misli samo na vladno krizo. Njegova «zeležba» se na ostanj in jih ni uporabil vsa. Na eni strani grozi s krizo, zato pa na drugi poziva socialiste, naj večji meri prispevajo k vladanju. Pri tem jim zagotavlja, da ene gre za vračanje k starim formulam» le- ve srečine.

Temu je za enkrat storil konec tajnik PSI Craxi, ki je ponovil stališče, da «ni bilo nobene možnosti sestavljanja vlade s KD julija, takoj po volitvah, tem manj torej danes». Craxi dodaja, da «iskreno ne vidi na obzorju takih novosti, ki naj bi nas preprečale, naj ponovno ocajimo naša prejšnja stališča».

CANDIDA CURZI

Bo Tanassi moral zapustiti zbornico?

RIM, 5. — Če drži, kar je ugotovil rimski volilni sodni zbor, bo moral Mario Tanassi zapustiti v nekaj tednih poslansko zbornico. S tem bi

DUNAJ, 5. — (Tanjug). Avstrijska zvezna vlada se je dokončno odločila za izvedbo preštrevanja manjšin, kakor so se o tem sporazumele tri parlamentarne stranke Avstrije in Koroške. S posebno uredbo, sprejeto na današnji seji vlade pod vodstvom kanclerja Kreiskesa so določili, da bo t.i. «tajno ugotavljanje materinsčine» 14. novembra 1976 po vsej Avstriji.

Zakonodajalec (parlament) je s spremembami zakona o popisu prebivalstva (spremembe so v zakonski obliki na podlagi omenjenega tri- strankarskega dogovora sprejeli 7. julija letos) pooblastil vlado, da se samostojno opredeli za eno od treh možnosti za izvedbo t.i. «jezikovnega popisa» v državi: v okviru rednega popisa prebivalstva (ta bo spet leta 1981), kot izredni, posebni popis prebivalstva ali pa ob t.i. «sta- tiističnem snemanju posameznega stanja», pomembnega za obdavi- tel (o snemanju bo 10. oktobra).

V novi uredbi je rečeno, da bodo

Čiščenje pri Manfredonii



Pri Manfredonii, kjer se je prejšnji teden iz ohlajevalne cevi petrokemijske tovarne Anic sprostil smrtonosen oblak arzenovega anhidrida, so ta teden začeli s «čiščenjem» zastrupljenega območja. V ta namen se poslužujejo posebnih strojev, ki polivajo polja in travnike s kalcijevim kloridom in z železnim sulfatom, ki nevtralizirata arzen. Poročilo na zadnji strani

URADNI SKLEP AVSTRIJSKE VLADE

Krivični popis koroških Slovencev bo 14. novembra

Štetje bo povezano z davčno statistiko - Tanjug: avstrijska vlada sprejema nase resne mednarodne odgovornosti - Potrjen bojkot popisa

«ugotavljanje materinsčine» izvedli «neposredno na podlagi» list gospodinjstev ali občinskih spisikov, ki jih bodo pripravili v zvezi s «sne- manjem posameznega stanja». Ker gre za povsem tehnično zvezo med statističnim zbiranjem 10. oktobra in preštrevanjem manjšin 14. novembra, je avstrijska vlada pripravila izredni poseben popis prebivalstva z izključnim vprašanjem o materinem jeziku (nemški, hrvatski, slovenski, madžarski ali kak drug).

S tem, da je avstrijska vlada nedvoumno opredelila za t.i. «Hitro rešitev» preštrevanja oziroma za njegovo praktično uporabo «za orienta- cijsko pomoč pri izvajanju novega zakona o narodnostnih skupinah, ki bo začel veljati 1. februarja 1977 — je podprla zelo resen in daljnosežen ukrep političnih strank in parla- menta, ki je formalno in vsebinsko v neposrednem nasprotju s 7. členom avstrijske državne pogodbe. Tako je v bistvu prevzela tudi uradni pra- tonat nad izvajanjem ukrepov, ki jih grobo zahtevajo zlasti nemški nacionalisti in šovinisti v Avstriji.

Kot je znano, 7. člen državne po- godbe sploh ne predvideva preš- trevanja manjšin niti pravic manjšin ne poveruje v njihovo številitnost. Koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati zato in zaradi tega, ker ne marajo nobenih izrednih popisov, temveč zahtevajo svoj napredek na podlagi državne pogodbe, dosledno zavračajo predvideno preštrevanje. Koroški Slovenci in del hrvatske manjšine so pri tem izrecno pozvali k bojkotu preštrevanja.

Vlada je današnji uredbo, kot se je zvedelo, sprejela na «rutinski» način. Kancler Kreisky pa o uredbi ni dal nobene izjave. Kakorkoli že, avstrijska vlada je s svojo današnjo odločitvijo (ki jo mora formalno po- trditi oziroma ji dati soglasje še glavni odbor parlamenta) prevzela nase vso moralno in pravo odgovor- nost za vse resne posledice, ki jih preštrevanje lahko povzroči na no- tranjem in mednarodnem planu.

Tudi večeraj je lira pridobila na vrednosti

RIM, 5. — Položaj lire na menjal- nih trgih se je tudi danes izboljšal. Po začetnih valutnih poslih v do- poldanskih urah, ko je vrednost do- lara padla na 839 lir, se je ob določitvi srednje vrednosti menjave lira ustalila na 842,55 lire za dolar.

To pomeni, da je po večerajšnjem izrednem izboljšanju, danes pridobila nadaljnjih 0,18 odstotka do ameriške valute. Skupno je lira izboljšala svoj položaj za 3,60 odstotka v primerjavi z njeno vrednostjo konec preteklega tedna. Tudi danes so ugotovili, da so predvsem tujci ponujali na ita- lijanskih menjalnih trgih večje vsote tujih valut za lire. To je omogočilo emisijemskemu zavodu, da je odkupil precejšnje vsote tujih valut in tako povečal državni devizni sklad. Ne- kateri strokovnjaki pripominjajo, da sedanja vrednost lire ni realna in

ZBOROVANJE KRAJEVNIH UPRAVITELJEV V VIAREGGIO

Krajevne uprave zahtevajo finančno avtonomijo

Zavest o neodoljivosti odločne- ga preobrata pri upravljanju jav- nih finančnih sredstev je privabila 30. septembra v Viareggio izredno število predstavnikov občin, pokraj- jin in dežel. Uradnih podatkov o primanjkljajih italijanskih občin- skih in pokrajinskih uprav ni spo- soben navesti nihče, niti vlada. Znano pa je, da dosegajo astronom- ske zneske: nad 26.000 za prve in 33.000 milijard lir za druge. Zla- sti metropolitanske občine in po- krajine z dohodki komaj plačujoče oduške bančne obresti (na Jugu do 27 odst.) na naraščajoče dolgo- ve, zaradi česar životarijo iz me- seca v mesec v strahu pred izpla- čilom plač osebu. Nekatere ne zmorejo več niti najnosnejših sto- ritev, ki so jih dolžne nuditi obča- nom.

Zelo številno in kvalificirano je bilo preistavništvo KPI (sam glav- ni poročevalec Novelli, predsednik poslanske komisije za finance D'A- lema, Fanti, Triva, bolonjski žu- pan Zangheri, odgovoren za krajev- ne uprave Cossutta), ustrezno s. politično pomembnostjo in z ogo- vornostjo, ki so jo po 15. juniju 1975 prevzeli pri upravah skoraj vseh (še skrajno zadolženih) velikih občin. Komunisti so najprej ostro reagirali na kritike in poskuse za- senčevanja problemov po KD, na- to pa so s spravljivimi posegi za- sledovali enotnost. Vztrajali so na takojšnjih ukrepih za prehoditev emergentnega stanja, za kar so že vizicili zakonski predlog. Kot najnujnejše zahtevajo avtomatično odobritev letošnjih proračunov in posojil za leto 1975, spremembo varčnih predplovov v posebne kre- ditne karte, posebej sklad za jav- ne prevoze, potem pa dodelitev IL OR, o. 1. januarja 25-odstotni po- višek dohodkov (namesto sedanjih 10 odst.), ki niti ne krijejo infla- cije), uvod v konsolidacijo vseh dolgov javnih uprav. Šele nato pri- de vrsta na dokončno preureditev vloge in pristojnosti krajevnih up- rav in splošno ureditev javnih fi- nanc, v okviru katere so priprav- ljeni pogoditi se tudi o povrnitvi občinam delnih fiskalnih pristojno- sti. Iz krize je mogoče priti le s preustrežno javnimi uprav in s stro- gim upravljanjem, zaradi česar so komunisti pripravili sprejeti tudi povisane tarif za storitve, z izje- mo javnih prevozov, ki jih je treba obravnavati posebej v okviru rati- onalizacije mobilnosti prebivalstva, zlasti v velikih mestih. Vlogo in finance krajevnih uprav naj «ko- ordinira» parlament s posebno ko- misijo.

Sedanje stanje je naravna posledica tridesetletne centralistične po- litike v brk ustavnim določilom o državnem stroju, ki priznava Ri- mu enako dostojanstvo kot dežel- nim, pokrajinskim in občinskimi upravam. Temu konceptu države (in pri njem je zamen vsako izmikanje odgovornosti do pred nekaj leti he- gemonične KD) je ustrezala ne- naravna razdelitev javnih financ med osrednjo oblastjo in njenimi fi- nancami in «krajevnim» financami, to se pravi proračuni občin, po- krajaj in dežel. Centralistična o- blast, o. KD, je polnih 20 let za- virala dokler je pač mogla, ustavno določilo o deželni razdelitvi, nakar ji je uspelo uresniti in izvoliti de- jansko avtonomijo krajevnih uprav s Prehitev davčno reformo, ki je odtegnila krajevnim upravam sko- raj vsako možnost samostojnih do- hodkov in jih postavila v položaj podrejenosti milosti osrednji po- lični in birokratski oblasti. Učinek se je pokazal orav kmalu: v zad- njih treh letih se je skupni primanj- kljaj občin in pokrajin podvojil. Do- hodki so se jim zmanjšali, kot po- sledica davčne reforme in infla- cije, ki je po drugi strani zelo po- dražila vse javne storitve, tudi ti- staj, ki so jih morale krajevne av- tonomije prevzemati namesto drž- avne oblasti.

Nujnim rešitvam za izhod iz te krize je bil torej posvečen shod v Viareggio. Tri dni so se vrstili na tribuni župani, predsedniki po- krajaj, predstavniki parlamenta in vlade, odgovorni strokovnjaki po- ličnih strank, v razpravi, ki sta jo uvedla vodno poročilo predsednika združenja občin (in sedaj podtaj- nika v notranjem ministrstvu) Da- ride, in splošno poročilo turinskega župana Novellija. Naravno, da je največja vloga pripadala večjim strankam, tudi zaradi večjih izku- šenj, ki jih imajo pri vodenju ob- čin in pokrajin.

Krščanska demokracija se je z največjimi naporji trudila odlepiti se z zatožne klopi kot sila, ki je do pred kratkim upravljala ne sva- mo centralno oblast, ampak tudi ve- čino občin in pokrajin. Najprej je postala za oglednika župana maj- hne občine, ki je se hvalila, da ni- ma deficita in da drugi pa nudijo nepotrebne storitve. (Med publico je neko podvomil, da se stiskaš verjetno zadovoljuje z izdajanjem osebnih izkaznic). Sledil je pošten Bassetti, ki je elegantno razjasnil teorijo države o krajevnih avtono- mijah, za katero je zahteval ma- terinstvo svoji stranki (citiral je, kot se drugi demokristjani, don Sturza iz leta 1905) in pripisal ko- munistom skromne po nekakšnem «neocentralizmu». Odgovorni za kra- jevne uprave Prandini je najprej očital levčarskim upravam, da so sicer občanom dale javne storitve, toda za to bremenile državne fi- nance, nato pa izrekal stališče svo- je stranke, da je treba najti glo- balno rešitev za deficite in nove u- reditve krajevnih uprav. Nastopil je tudi bivši župan iz Barija, ki je poudaril, da so bile južne občine vedno v deficitu, medtem ko se- verne ne; mimogrede je tudi sku- šal opravičevati klientelarne neme- stitve. Govoril je tudi tržaški občin- ski odvornik Abate, ki je poudaril predvsem potrebo po novem za- konu o krajevnih upravah in po dogovoru med KD in KPI o njem. KD je v bistvu soglašala s poenote- njem javnih financ, z odpravo pro- slule in protistavne Osrednje ko- misije za krajevne finance, ki re- že občinske in pokrajinske prora- čune in (razen Bassettija) z nje- no nacemistivno s političnim kon- trolnim organom na vladni ravni. Dovoljeni so tudi povrnitve nekaj- davčne pristojnosti občinam, manj navdušeni pa za njene ukrepe za

Ravno zato je vladalo veliko tri- čakovanje za nastop finančnega mi- nistra Pandolfija, (socialdemokra- ti in republikanci so na shodu na- stopili številčno in glede predlogov z manjšo vlogo), ki je prišel v Via- reggio utrujen od dvodnevnega pri- pravljanja ukrepov, ki jih je And- reotti razlagal v petek večer po televiziji. Minister je zelo dolgo o- bravnaval na tehnični ravni hudo finančno in gospodarsko stanje drž- ave, izrazil je soglasje vlade gle- de poenotenja javnih financ, glede delne davčne pristojnosti krajevnih uprav, dal precej informacij o fi- skalnih dohodkih, ki so se pove- čali v tem letu za 37 odstotkov, toda razočaral je občinske in po- krajinske upravitelje, ki so si že le- lili takojšnjih konkretnih vladnih ob- vez. Hud padeč lire zadnjih dni mu je najbrž omogočil še tista zago- tovilca, ki so se v dvorani že na- povedovala. Povedal je le, da bu- do zadržni ukrepi prinesli 4 tisoč milijard, ki pa bodo morali delno kriti državni primanjkljaj in delno prispevati k preustroju industrije. Koliko bo ostalo za krajevne upra- ve? Mogoče bo kaj več znanega po sestanku, na katerega je povabil predstavnike združenja in ki bi mo- ral biti v tem ali prihodnjem tve- den?

Jasno pa je, da so krajevni u- pravitelji vseh demokratskih strank pravilno razumeli, da ni od- loga za preobrazbo, ker je alter- nativa popoln krah. Zato so se tu- di, kljub nekaterim različnim gle- danjem glede instrumentov za pre- boditev krize in dokončno utrditev, sporazumeli o enotnem dokumen- tu, ki postavlja vlado pred neodol- jljivo odgovornost in izbiro: biti ali ne biti.

LUCIAN VOLK

GOSPODARSKA PREDVIDEVANJA ZA LETO 1977

STROGA OMEJITEV ZASEBNE POTROŠNJE

Z novimi davki in povišanjem cen javnih stori- tev bodo odvzeli zasebni porabi 4000 milijard lir

RIM, 5. — Proračunski minister Morlino je danes obrazložil časn- karjem vladno poročilo o predvide- nem gospodarskem gibanju v letu 1977. Odkrito je povedal, da vlada predvideva, da bodo v prihodnjem letu odvzeli zasebni potrošnji 4000 milijard lir, ali 2,5 odst. kosmatega narodnega dohodka, da po eni stra- ni zmanjšajo primanjkljaj javne u- prave, po drugi pa omogočijo izdat- ke, ki jih ne morejo kriti v okviru proračuna. Gre pri tem za napove- dano industrijsko preusmeritev, za pomoč Furlaniju, za izvajanje kme- tijskega načrta itd. Minister je po- udaril, da bodo ta denar dobili z novimi davčnimi obremenitvami in povišanjem tarif javnih storitev.

Minister je dodal, da bodo ta de- nar uporabili tudi za razširitev pro- izvajalne osnove in za reforme, ki bi jih v nasprotnem primeru ne mo- gli uresničiti, če bi ne omejili za- sebnih porabe in izdatkov javnih u- stanov. Gre torej za nove davčne obremenitve in prihodnjem letu, zlasti pa še za strogo omejitev zaseb- ni porabe, kar zna imeti resne po- sledice na notranjem trgu, zlasti pa še na vse tiste proizvajalce veje, ki delajo za domačo potrošnjo. Si- cer pa je minister dejal, da bodo o vsem tem obširno razpravljali v parlamentu in da poročilo o gos- podarskih predvidevanjih za prihodnje leto ustreza načelom vladnega pro- grama. Kljub temu pa je proračun- ski minister izjavil, da je vlada iz- brala srednje pot, s katero naj bi se izognila deflaciji, obenem pa tudi odločitvi resnega vprašanja omejit- ve javnih izdatkov. Po njegovem mnenju bo ta politika omogočila trd- nejši gospodarski razvoj. Poročilo vsebuje številna poglobila, v katerih vlada povezuje gospodarske predvi- devanja za prihodnje leto z letošnjim gospodarskim položajem, da lahko nakazuje bodoče gospodarske per- spektive.

RIM, 5. — Bivši britanski notra- nji minister Jenkins, ki bo kmalu prevzel predsedstvo izvršne komisi- je gospodarske skupnosti, je prišel danes v Rim. Pogovarjal se bo s predsednikom vlade Andreottijem in z zunanjim ministrom Forlani- jem o imenovanju novih članov iz- vršne komisije.

Podražitev potrošnega blaga v avgustu

RIM, 5. — Po uradnih podatkih so se cene potrošnega blaga v av- gustu povišale za 1,1 odst. v pri- merjavi z julijem. V primerjavi z avgustom lanskega leta pa so se po- trošne cene povišale kar za 17 odst. Ugotavljajo, da se je v avgustu dra- ginja ponovno zaostрила, potem ko je junija in julija nekoliko popustila. Po istih podatkih se je indeks cen potrošnega blaga za delavce in u- radniške družine v avgustu povišal za 0,9 odst. v primerjavi z julijem in za 16,4 odst. v primerjavi z lan- skim avgustom. Razlika med podra- žitvijo splošnega potrošnega blaga in potrošnega blaga delavskih in u- radniških družin je v tem, da se slednji indeks obračunava na osno- vi določenege seznama potrošnega blaga, ki je obenem tudi osnova za

izračunavanje draginske doklade. V tej zvezi poročajo, da do draginska doklada v novembru baje narasla za 4 točke zaradi omejene podražitve v drugi polovici julija in avgusta, v primerjavi z zimskimi in spomla- danskimi meseci. Sicer pa bodo do- končni obračun za draginsko dokla- do napravili pred 15. oktobrom. Če so se cene v septembru in okto- bru znatno povišale, se bo znatno povišala tudi draginska doklada.

RIM, 5. — Tajništvo CGIL je da- nes razpravljalo o prihodnjem za- sedanju glavnega sveta, na katerem bodo proučili gospodarski in politič- ni položaj v državi v zvezi z gos- podarskimi ukrepi, ki jih pripravlja vlada. Na seji tajništva so poudarili razpoložljivost CGIL na pogovore z vlado in na žrtve, ki jih bodo mo- rali prenašati delavci v okviru u- krepor za izboljšanje gospodarskega položaja. Obenem CGIL zahteva, da vlada poskrbi za ohranitev kupne moči nizkih dohodkov in za okre- pitev industrijske proizvodnje z več- jo zaposlitvijo predvsem na Jugu. Vse to in še druge zahteve bodo sindikalni predstavniki predložili vla- di na prihodnjem sestanku.

POZITIVNA OCENA HELSINŠKE KONFERENCE

Dialog Brežnjeva s Francozi preko radia in televizije

Sovjetski voditelj napadel revanšistične sile v ZR Nemčiji in ZDA

MOSKVA, 5. — Francoski televi- ziji je uspelo to, kar ni uspelo doslej še nikomur: oddajala je neposreden prenos intervjuja s tajnikom KP SZ Leonidom Brežnjevom, ki je naravn- nost odgovarjal na postavljena vpra- šanja o sovjetski politiki.

Tudi Brežnjev je storil to, česar si pred njim ni upal nihče (ne Stalin, niti Hruščev): sprejel je izziv pred TV - kamero in neposredno sprego- voril milijonom francoskih in dru- gih državljanov. Razgovor so nepo- sredno prenašali tudi sovjetski ra- dio ter televizije povezane z mreža- ma «Evrovizije» in «Internizije». Leo- nid Brežnjev je torej spregovoril Ev- ropi, kar je še posebej važno v re- nutku, ko skuša SZ na vseh frontah razviti svojo zunanje-politično mirov- no ofenzivo.

Brežnjeva je v Kremlju intervju- val ravnatelj francoskega TV-dnev- nika Yves Mourousi, postavljal pa je vprašanja o sovjetski notranji in zunanji politiki. Med drugim je Brež- njev postavil tudi to vprašanje: «Drži, kar mislijo mnogi na Zahodu, da so ukrepi helsinške konference šli v glavnem v korist SZ?»

Brežnjev je odgovarjal mirno, na vsa vprašanja skupaj. Najprej je opisal notranji gospodarski položaj v SZ in predvsem poudaril, da bo letos — po prejšnjih težavah — žit- na letina v Sovjetski zvezi izredno dobra. Govoril je tudi o uspehih pri proizvodnji potrošnih dobrin.

Na prvo vprašanje o «evropski po-



litiki» je Brežnjev odgovoril polemič- no: «Moti se, kdor misli, da politika sodelovanja in pomirjevanja koristi samo SZ. Prav nasprotno: vsi so potrebni sodelovanja in blagovne iz- menjave. Kajti vsaka grožnja z je- dro vojnimi sredstvi je nevarna za vsa- roduje».

Brežnjev je nato govoril o «tekmi

v oboroževanju». Dejal je, da je k temu SZ «prisiljena», češ da njene nasprotnice vztrajajo širjo zamisli o «sovjetskih grožnjah». Na drugi strani pa je Brežnjev priznal, da je sovjetsko orožje «strahovito», da pa «nikogar ne ogroža», ker se z njim ZSSR samo brani.

Brežnjev je tudi na dolgo govoril o sovjetskih predlogih o popolni ra- zoročitvi, nato pa ocenil konferenco v Helsinkih. «SZ in druge socialistič- ne države», je dejal, «so pozitivno ocenile rezultate helsinške konfe- rence, ki utrjuje zaupanje med narodi celine. Zato pa so obsebe vredni krogi v ZDA, Nemčiji, in drugih drž- avah, ki želijo povratek k hladni vojni in mednarodnem zaostrovanju».

Na koncu je Brežnjev navdušeno govoril o sodelovanju med Francijo in SZ, kar pa ni samo obrednega značaja, saj gre doberšen del sovjets- ske zunanje politike v Evropi skozi pariška vrata.

RIM, 5. — Na današnji senatni se- ji je zunanji minister Forlani poro- čal o libanonski krizi. O tem je For- lani nedavno govoril v komisiji za zunanje zadeve poslanske zbornice. Glede Libanona in Bliznjega vzhoda je Forlani obširno govoril o stališču ZDA in Sovjetske zveze, ki se po njegovem mnenju boji, da bi se po- povečal državni devizni sklad. Ne- mela hude posledice na politično ravnanje v svetu.

S SOBOTNEGA ZASEDANJA GLAVNEGA ODBORA SKGZ V SOVODNJAH

Iz poročil in posegov v razpravo razvidna vsestranska živahna dejavnost

Aktivna prisotnost Slovencev na športnem in prostelnem področju - Mladinska problematika - Nujno aktivno poseganje v urbanistična vprašanja

Nadaljevanje z objavami poročil predstavnikov raznih ustanov na sobotnem zasedanju glavnega odbora Slovenskega kulturno - gospodarske zveze, ki je bilo v Sovodnjah. Danes objavljamo poročila in posege Dina Ronerja, Marka Waltritscha, Aceta Mermolja in Edmunda Kosuta, jutri pa bomo objavili posege v razpravo.

DINO RÖNER, član glavnega odbora ZSSDI in izvršnega odbora SKGZ, je najprej orisal delovanje športnih društev na Goriškem, ki so vključena v ZSSDI. Nato je dejal, da je prišlo v glavnem odboru združenja na goriškem do hudih nasprotij in celo do odstopa člana. Do tega je prišlo, ko je združenje odobrilo nekemu goriškemu društvu posojilo za nakup igralca. S tem združenje odstopa od načel, ki pravijo, da ne bo podpiralo profesionalizma.

Roner je nato nanašal vrsto predlogov in ugovoritev, dejal je:

Mladine, ki se športno udeležujejo nam ne manjka, manjkajo pa nam vodilni kadri, trenerji, in športni objekti. Ne premoremo niti enega pokritega prostora, kaj šele telovadnice. Imamo pa 3 nogometna igrišča, 4 odbojkaška igrišča, od katerih sta dve opremljeni za igranje kosarke. Znotraj lastnih vrst pa te objekte dovolj ne izkoristimo in jih ne usposabljam dovolj za športne panoge, ki jih gojimo.

Velik problem je povezava šole in športa. Šolske osebe, zlasti osnovnošolske, nimajo dovolj posluha za izvenšolski šport. Šole nimajo telovadnic, edino v Doberdobi ima osnovna šola svojo telovadnico. Srednje šole morajo uporabljati neprimeren kletni prostor. Lani smo izgubili še tega.

Preko šolskih in zavodnih svetov moramo doseči, da bodo šole imele možnost in voljo vključevati mlade v manjšinsko športno življenje.

Pri nogometu je iz številk razvidno, da je med igralci približno 10 odst. Italijanov. Ni prav, da naša društva prodajajo mlajše slovenske igralce italijanskim klubom, svoje vrzeli pa izpolnjujejo z nakupom tujih italijanskih igralcev.

Naša društva prejemajo premalo podpore iz javnih sredstev. Zlasti po Osimu ni pravilno, da morajo naša društva računati na pomoč iz matične domovine za razne tečaje, športne rekvizite in majhne usluge. Za to bi morala skrbeti država, v kateri živimo.

Združenje si prizadeva, da bi do bazena v Gorici imeli pravico tudi Slovenci. Na prve seje o bazenu sploh nismo bili vabljeni, vabilo smo dosegli le s protestom.

Roner je nato omenil potrebo po aktivni SKGZ na Goriškem, ki bi reševal naše pogoje.

Tajnik Slovenske prosvetne zveze za goriško področje in član glavnega odbora SKGZ MARKO WALTRITSCH se je dotaknil vprašanj, ki zanimajo prosveto in šolsko delovanje na Goriškem in načel tudi vprašanja, ki so v zvezi z revizijo splošnega regulacijskega načrta v goriški občini. Prosvetno delovanje na Goriškem poteka povoljno, v SPZ je vključenih 13 prosvetnih društev, nekatera so se ustanovila v zadnjih dveh letih. V glavnem razpolagajo društva s svojimi sedeži, nekateri služijo sicer le za vaje pevskega zbora in sestanke, drugi pa imajo večjo kapaciteto prostorov. Nov je Dom Andreja Budala v Štandrežu, ki je postal dejansko središče vasi. Treba pa bo razmisliti delo v mestu Gorici, kjer bomo dobili čez nekaj let ustrezen in sodoben slovenski kulturni center. SPZ sodeluje z drugimi organizacijami pri abonmajski gledališki in glasbeni sezoni in bo to delo nadaljevala tudi v bodoče. Waltritsch je nakazal tudi potrebo, da se Slovenci aktivneje udeležimo takih srečanj kot so Mittel-europa, da bi tam pokazali našo prisotnost na kulturnem področju.

Kar se tiče šolskih vprašanj je Waltritsch dejal, da hodi letno razne stopnje slovenskih šol še več učenecv in dijakov kot lani, vendarle pa imamo še vedno možnosti za nadaljnji razvoj, posebno v mestu Gorici. Treba pa bo priiskati, da do bimo ustrezne šolske prostore tudi v južnem delu mesta, kjer je treba

TRGATEV JE ZA NAMI



Teden časopisne ekonomske propagande

Združenje za časopisno ekonomsko propagando - Associazione Pubblicista Stampa - APS, Milan, ki je vključeno v Italijansko zvezo za ekonomsko propagando - Federazione Italiana della Pubblicità, daje tudi letos pobudo za teden časopisne ekonomske propagande s posebnim poudarkom na propagando na krajevnih dnevnikih in periodičnem tisku.

Teden, ki bo do 10. oktobra, je prirejen s sodelovanjem zastopnikov časopisne ekonomske propagande, ki so člani APS.

Program vsebuje razne krajevne pobude, katerih namen je prikazati vezi, ki jih ustvarja ekonomska propaganda informacija med časopisnimi organi, javnostjo, podjetji ter poudariti vlogo ekonomske propagande pri vzgoji potrošnikov in usmerjanju potrošnje.

Tudi v zgornjem predelu zahodnega Krasa so vinogradi, razen redkih izjem, že potrgali grozdje, ki sedaj v teh deževnih dneh lepo zrejo v toplih kletih in se spreminjajo v vino. Marsikdo je zaradi novih okoliščin anticipiral pričetek trgatve, saj je pričelo grozdje, ki se je do pred nekaj dnevi dobro držalo, močno gniti, tako da marsikje ni bilo v par dneh niti grozda, ki ga ne bi napadle škodljivke glivice. Ne običajen za naše kraje je bil tudi pogost pojav, da je grozdje napadla nekaka plesen in se je ob dotiku začelo kar kadiati. Vzroke za gnitje moramo iskati v obilnih padavinah in v močnih jutranjih roсах, topli sončni žarki, ki pa niso obsevali mokro grozdje, je zastropilo kožico posameznih jagod in tako je prišlo do negativnega učinka. Trgatev ni šla tako od rok niti običajno, ker je bilo treba trebiti gnobilno, tako da je pri tem utrpela tako količina kot kakovost pridelek.

Vinogradniki so v glavnem zadovoljni s trgatvijo, saj so vsi brez izjeme pridelali več mošta kot lani, vendar po zarodu in zunanjem videzu sočec je kazalo, da je grozdje bolj sočno in moščno, kot je bilo v resnici. Kmetije se tolažijo, da pa bodo tropine dale več zganja.

-bš-

Na sliki: med nedeljsko trgatvijo v Saležu.

GORIŠKI DNEVNIK

PRIDOBITEV ZA DVE VASI V GORIŠKI OBČINI

Svečano odprtje vrtca v Štandrežu in prenovljene šolske stavbe v Podgori

Podgorsko šolo so zgradili točno pred osemdesetimi leti
Danes podobna svečanost tudi v Ulici Leoni v Gorici

Pročelje obnovljenega šolskega poslopja v Podgori, kjer sta slovenska in italijanska osnovna šola

li smo, da bo vsaka obnova na Goriškem brez doprinosu mladih jalova.

Udeleževanje mladih predstavlja seveda kompleks vprašanj in problemov. Prvi je seveda ta, da mora mladi človek skrbeti predvsem za svojo eksistenco, šele, ko mu bo ta zagotovljena, bo lahko skrbel za druge in se bo vključil v razne organizacije. Gospodarska dejavnost SKGZ na Goriškem je šibka, malo ljudi dela v naših organizacijah, to nas seveda handikapira v odnosu do Trsta, kjer dobi veliko mladih delo v slovenskih organizacijah in zavodih. Problem je nadvse resen in bo brez dvoma pogojeval delovanje SKGZ na Goriškem.

Važno je tudi vprašanje kadrovanja. Kadrovanje moramo pojmovati na zelo moderen način. Usmeritev mladega človeka in njegova izobrazba morata temeljiti na dveh načelih. Mladega človeka je treba uvesti v politično in kulturno delo v naših ustanovah, istosčasno pa moramo skrbeti, da se strokovno zares usposobi na področju, ki ga zanima. Šola tega naloga ne izpolnjuje in zato je nujno, da pomanjkljivosti šole sami nadomestimo.

EDMUND KOSUTA, ravnatelj goriškega Dijaškega doma, je spregovoril o vprašanjih Dijaškega doma in o konzulati za slovenska vprašanja, ki so jo pred kratkim ustanovili v Gorici.

O Dijaškem domu je Košta dejal: Letos smo praznovali 30-letnico ustanovitve Dijaškega doma, o njej pa ni bilo govora, saj smo o njej vsi informirani. Letos smo v precejšnji stiski, ker imamo vpisanih nad 100 gojencev. Mladim moramo zagotoviti možnost izvenšolskega udeleževanja in jih osveščati o manjšinskih in drugih vprašanjih. Uradno bi se moral ustanoviti Mladinski center.

O novi konzulati je Košta dejal: Konzulata za slovenska vprašanja v Gorici je pomožen organ občinske uprave. Konzulata je garant, da so Slovenci nekje pravilno zastopani. Konzulata bo imela toliko teže, da ji moramo omogočiti redno delo. Za to so poklicane vse naše organizacije.

Košta je nato pripomnil, da nam v mestu Gorici manjka organizacija ali društvo, ki bi oživelo delovanje v mestu samem. Dejal je, da bi moral goriški posvet roditi v najkrajšem času konkretne sado. Prišli smo namreč do spoznanja, da do sedaj preveč problemov nismo reševali.

Košta je nato pripomnil, da nam v mestu Gorici manjka organizacija ali društvo, ki bi oživelo delovanje v mestu samem. Dejal je, da bi moral goriški posvet roditi v najkrajšem času konkretne sado. Prišli smo namreč do spoznanja, da do sedaj preveč problemov nismo reševali.

Solska stavba v Podgori pa kraljuje nad starim delom vasi, in bo služila še vnaprej slovenskim in italijanskim otrokom. V njej so tri slovenski in pet italijanskih razredov. Lani, v času ko so stavbo popravljali, so obiskovali podgorski otroci slovensko šolo v Pevni, italijanske pa so vozili v goriški zavod Le-nassi.

Za temeljito popravilo stavbe je goriška občinska uprava porabila okrog 100 milijonov lir. Stavba je sedaj lepo urejena in v njej so tudi prostori, ki ne služijo neposredno učilnicam.

Zanimivo je dejstvo, da je stavbo dala zgraditi takrat samostojna občinska uprava v Podgori v letu 1896, kot je razvidno iz napisa v prvi stavbi. Popravili so jo takoj po prvi svetovni vojni, v zadnjem času pa je bila šola zares potrebna popravil.

Potem ko je goriški župan spregovoril nekaj priložnostnih besed sta se občinski upravi zahvalila se v diktirani ravnatelj slovenske in italijanske šole dr. Milan Brešan in dr. Penella.

Danes predpoldne bodo s podobno svečanostjo odprli šolsko stavbo italijanske niti srednje šole «Leoni» v U. Leoni. V stavbo, ki bo

OB NEJASNEM POLITIČNEM OZADJU PREISKAVE IN PRVOSTOPENJSKEGA PROCESA

Danes se nadaljuje razprava proti obtožencem petovelskega atentata

Izvedenca iz Padove bosta odgovorila na vprašanje o podobnosti med glasom neznanca, ki je zvalil karabinjerje v past, in glasom obtožencev

Na tržaškem prizivnem sodišču se bo danes nadaljevala prizivna razprava proti šestim Goričanom, ki so obtoženi atentata pri Petovljah, kjer so 31. maja 1972 pri eksploziji peklenskega stroja izgubili življenje tri karabinjerji, četiri pa je bil hudo ranjen.

Razpravo so prekinili 14. julija 1978, ko je sodišče, ki mu predseduje dr. Marsi, poverilo dnevna strokovnjakoma iz Padove nalogo, da ugotovita morebitne podobnosti med glasom obtožencev in glasom človeka, ki je 31. maja ob 22.35 po telefonu zvalil karabinjerje v past. Magnetofonski trak s posnetkom glasu je edini element, s katerim razpolaga sodišče in predstavlja torej edino možnost, da izsledijo vsaj enega od

atentatorjev. Dodatno preiskavo so zahtevali zagovorniki, tožilec in zastopniki zasebnih strank.

Vse kaže, da izvedenca iz Padove, prof. Croato in dr. Ferrero nista ugotovila take podobnosti med posnetim glasom in med glasom katerega izmed obtožencev, da bi s tem započeli njegovo usodo. Take govorice se namreč širijo po tržaški sodni palači in nedvomno je v njih vsaj trohica resnice, čeprav je uradni vsebina izida preiskave še stroga tajnost. Izvedenca sta sicer zagotovila, da bosta izročila najkasneje do 30. septembra, da bi se odvetniki lahko pripravili na razpravo in na vprašanja, ki jih nameravajo zastaviti obema strokovnjakoma. Očitno pa

slednja nista utegnili pravočasno dokončati svojega dela in bosta zato predložila poročilo šele na jutrišnji razpravi. Odvetniki bodo seveda zahtevali odločitev, da lahko predložijo dokument in proces bo tako zopet zdrsel za kak teden, nekateri trde da celo za mesec dni.

Sicer pa je »rav« poročilo izvedencev ključ vsega procesa. Če je izid negativen je vse jasno, če pa je preiskava potrdila prejšnji dvome in dopustila možnost, da bi bil avtor anonimnega telefonskega pogovora eden izmed obtožencev, Gianni Mezzorana ali Enzo Ladini, bi bili na istem kot začetku procesa; le

BOJAN BREZIGAR

(Nadaljevanje na zadnji strani)

STALIŠČE SINDIKALNE FEDERACIJE

Obnova samo ob spoštovanju sprejetih splošnih smernic

Čimprej zagotoviti varna bivališča, izseljencem pa nuditi vso možno oskrbo

Prejšnji teden sta se sestali deložno in vsedržno tajništvo sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL in razpravljali o vrsti dramatičnih vprašanj, ki so se pojavila v prizadetih krajih Furlanije - Julijske krajine po zadnjih rušilnih sunkih 15. septembra.

Po obširnem in izčrpnem poročilu o stanju na prizadetem področju, so sindikalni predstavniki formulirali tudi stališče enotne organizacije delavcev do vrste nujnih ukrepov v sedanjem izjemnem stanju in pri kasnejši obnovi. Družba mora čimprej zagotoviti zadostno število zaslinih bivalič v prizadetih krajih in tako omogočiti ponovno združitve družinskih skupnosti, obnovu industrijskih in drugih dejavnosti ter obnovu celotnega življenja sploh. Prebivalstvu, ki se je začasno izselilo v obmorska središča, je treba zagotoviti takoj vso potrebno družbeno oskrbo, od šol, zdravstvene službe, prevozov itd. Istosčasno s tem pa je treba organizirati te službe tudi v porušeni krajih, kajti samo tako bodo izseljencem omogočili vrnitev.

Vse te pobude pa bo treba načrtovati in uresničevati v skladu z globalnim načrtom, ki predvideva nov družbeni in gospodarski razvoj. To pomeni tudi, da obnova ne bo mogoča mimo splošnih smernic, ki jih je sprejela sindikalna federacija, povečanje zaposlitvene ravni, investicij in industrijske preobrazbe.

Za boljše koordinacijo dela so se na sestanku dogovorili za odprtje

posebnih enotnih sindikalnih središč v središčih na prizadetem področju, kakor tudi v Caorlah, Jesolu, Bionu, Lignanu in v Gredžu. Prav tako so odločili, da takoj uresničijo nekatere pobude, ki jih je sprejela deložna sindikalna federacija, in ki imajo za cilj boljše koordinacijo vseh oblik pomoči. V prihodnjih dneh bodo zato sklicali sestank vseh sindikalnih deželnih tajništvev, nadalje zborovanje sindikalnih delegatov iz naše dežele ter sestanek vseh predstavnikov sindikalni kategorij na vsedržni ravni. Naj ob koncu zapišemo, da je goriška pokrajinska sindikalna federacija že poskrbela za uresničitev enega od sprejetih sklepov. V Gredžu je odprla posebno operativno pisarno, kjer imajo sedež tudi patronati INCA, INAS, ITAL.

Jutri v cerkvi sv. Ignacija

Orgelski koncert
prof. H. Berganta

SKPD Mirko Filej priredi jutri zvečer ob 20.30 v cerkvi sv. Ignacija na Trzinu koncert slovenskega orgelskega mojstra prof. Huberta Berganta. Na spredu bodo dela J. S. Bacha. Te je veliki nemški baročni skladatelj komponiral na orkestralna dela raznih njemu sodobnih skladateljev, zlasti beneškega mojstra Vivaldija.

KAKO SMO GOSPODARILI V AVGUSTU

Zaradi dopustov industrijska proizvodnja zelo umirjena

Slaba bera tudi v tujem prometu in trgovinskih dejavnostih

Pri naših rednih pregledih gospodarskega poslovanja je zdaj na vrhu letni avgust. V industrijski proizvodnji je to sicer »mrtev« mesec, kajti večina podjetij izrazi kolektivne delovne dopuste. Zaradi tega je težko oceniti, kako so poslovali v industrijskem sektorju. Če v avgustu v industrijskih podjetjih v glavnem mirujejo, tega ni mogoče trdit za gostinski sektor, kjer imajo v tem času po navadi polne roke dela. Pravimo po navadi, kajti letošnja turistična bera je precej bolj

skromna od lanske. Izredno neugodno vremenske razmere, ki so nastopile v drugi polovici julija so temeljito razredile število domačih in tujih gostov v Gredžu in ostalih letoviščarskih središčih naše pokrajine. Svoje pa je opravil tudi majski potres, ki je marsikatero gosta odvrnil od letovanja v naših središčih. V tržaškem pristanišču so v avgustu poslovali še kar zadovoljivo, saj so pretovorili okrog 90.000 ton različnega blaga, kar je nekoliko mesečno poprečje letos.

V trgovinskem sektorju, tudi ob upoštevanju dejstva, da je bilo veliko trgovin zaprtih zaradi dopusta, je bil promet na običajni ravni za ta letni čas. K pozitivni goriške trgovine so v precejšnji meri prispevali zlasti jugoslovanski kupci iz obmejnih krajev, kakor tudi iz notranjosti.

V mednarodni trgovini lahko za beležimo določen zastoj, ki ga je v prvi vrsti treba pripisati počitniškemu obdobju, v nekoliko manjši meri pa zmanjšanju italijanskega izvoza in uvoza.

Znesek protestiranih menic je bil tudi v avgustu razmeroma visok - preko 130 milijonov lir, kar nedvomno dokazuje, da se monetarna in gospodarska kriza še ne misli tako hitro posloviti.

Občutno pa so se spet povišali tudi življenjski stroški, za katere žal pa še nimamo točnih podatkov.

Jutri dveurna stavka za industrijsko preobnovo

Jutri bodo tudi na Goriškem stavkali dve uri delavci zaposleni v industriji in v kmetijstvu. Sindikalna akcija spada v okvir političnega boja za industrijsko preobnovo in razvoj, da bi dosegli spremembo nekaterih vladnih načrtov. Po mnenju vodstva sindikalne federacije, industrijsko preobnovo, ki pomeni tudi izhod iz sedanje hude gospodarske krize, ni mogoče izvesti samo s povečanjem razpoložljivih kapitalov za investicije po ugodnih obrestnih merah, vse ostalo pa prepustiti zakonitostim tržišča.

Za izpeljavo take akcije je nujno potrebno sodelovanje vlade, parlamenta, krajevnih uprav in ne nazadnje sindikatov, ki zastopajo kategorijo prebivalstva, ki jo je ekonomska kriza še najbolj prizadela.

Stavko bodo v goriški pokrajini izvedli med deveto in enajsto uro dopoldne.

V TOLMINU

Proslava 125-letnice
rojstva Simona Rutarja

Goriški muzej in Kulturna skupnost v Tolminu bosta priredila, v sodelovanju z društvi slovenskih arheologov, etnologov, geografov in zgodovinarjev, proslavo 125-letnice rojstva Simona Rutarja, ki bo v Tolminu, v soboto, 9. in v nedeljo, 10. oktobra.

Prireditve se bo pričela v soboto, v Domu JLA v Tolminu, ob 10. uri. Na programu so referati prof. Boga Grafenauerja, dr. Valterja Bolineca in dr. Jaroslava Šaliha. Popoldne, ob 15.30, pa bodo otvorili razstavo del Simona Rutarja, zatem bodo na vrsti referati prof. Željka Rapaniča, dr. Milka Matičetova in Branka Marušiča. Sledila bo diskusija.

V nedeljo ob 10. uri bo odkritje

Kino

Gorica

VERDI 17.15-22.00 «Il protettore». Y. Berto in R. Hossein. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO 17.00-22.00 «Savana violenta». Mladini pod 18. letom prepovedan. Barvni film.

MODERNISSIMO 16.30-22.00 «Il viaggio fantastico di Sinbad». J. F. Law, C. Munro. Barvni film.

CENTRALE 17.00-21.30 «Arrivano sempre al tramonto: li chiamavano i quattro dell'Avermaria». B. Spencer, T. Hill. Barvni film.

VITTORIA 17.00-22.00 «La montagna sacra». A. Jodorovskij, H. Solinas. Barvni film prepovedan mladim pod 18. letom.

TRŽIČ

EXCELSIOR 17.30-22.00 «Tommy». Barvni film.

PRINCIPE 17.30-22.00 «Operazione Siegfried».

NOVA GORICA in okolica

SOCA «Krvavi jastrebi Aljaskes». Zahodnonemški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Borsalino in družba». Francoski barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Bes vetras». Ameriški barvni film ob 19.30.

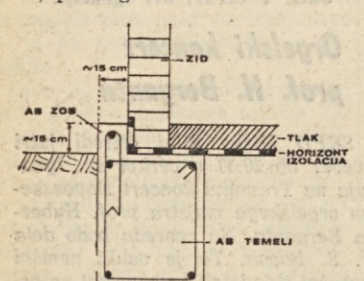
OB POTRESU V FURLANIJ IN BENEŠKI SLOVENIJI

Kako potresi nastajajo in kako seizmične sile rušilno delujejo

Slabo izvedeni zidovi so najpogostejše vzrok rušenja - Injektiranje šibkih zidov s cementnim mlekom - Vloga zidnih vezi - Zidne vezi v horizontalni smeri

III. POVEZAVA TEMELJEV Z ZIDOM:

Kot vemo, polagamo na temelje tako imenovano horizontalno izolacijo, ki naj preprečuje, da bi voda iz temeljev pronicala v zidove. Izolacija se sestoji: po navadi iz dveh leg lepenke z vmesnimi vročimi bitumenskim premazi. Dogajali so se primeri, da je hiša zaradi te izolacije, ki ima zelo majhno strižno trdnost, ob horizontalnih potresnih sunkih zdrnila iz temeljev, pa čeprav je po tem ostala tudi nepoškodovana. Čeprav tudi jugoslovanski predpisi v tem pogledu ne podajajo rešitve, predlagamo sledeče:

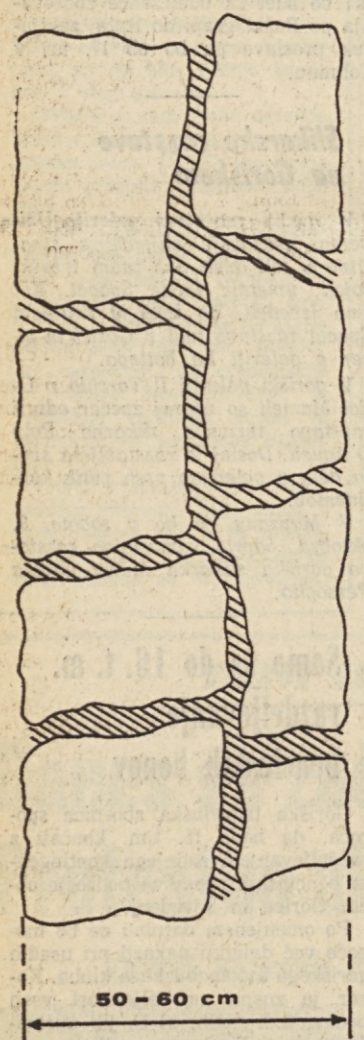


Zidovi so na tak način trdno povezani s temelji na zunanji strani s armiranobetonskim zobom v 15/15 cm, na notranji strani pa z betonskim tlakom.

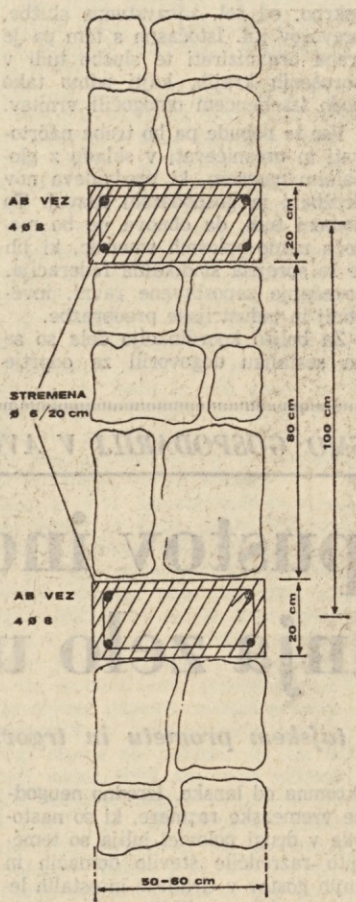
IV. ZIDOVJE:

V večini primerov so bili slabo izvedeni zidovi, vsaj na zunanji strani glavni vzrok za rušenje. Tako novejši zidovi iz opeke, kot tudi stari zidovi iz kamna so bili potresno neopredni. Ker ni nobeno vezno sredstvo, ki je bilo uporabljeno, zmožno prenašati natezne sile (malta, nearmirani beton), je prišlo do rušenja. Prav iz tega razloga. Poleg tega so bili zlasti kamniti zidovi že zidani slabo, pa tudi močno dotrajani.

Ogledimo si tipičen presek kamnitega zidu:



Zid je zidan z malto slabe kvalitete na dve lici. Srednji del je votel ali nezadostno zapolnjen z malto. Če k temu pristojimo še to, da skoro v nobenem primeru ni bil v višini nadstropij ojačen z železnimi vezmi, nam mora biti jasno, da je bilo rušenje zidov nujno. Naj samo v ilustracijo navedem, da se po novih jugoslovanskih predpisih za kamniti zid poleg normalnih železnih vezi v višini nadstropij zahtevajo pri 9. potresni stopnji še vmesne železne vezi 4/8 v medsebojni razdalji 1,0 m po višini. Tako bi pravilno izveden tak zid izgledal nekako takole v prerezu:

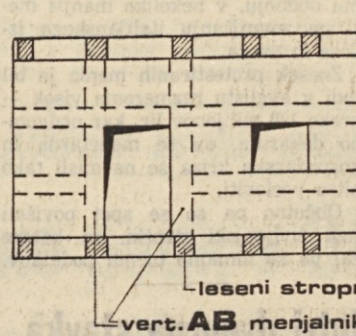


Le pri območjih cone 7 in manj te vmesne vezi niso potrebne.

Seveda je opečni zid zidan s podaljšano cementno malto, kot smo že omenili, veliko boljše in zahteva vezi le v posameznih nadstropjih, isto pa velja tudi za kamen v pravih oblikah, recimo v obliki kvadrov.

Na prvi pogled je razvidno, da pri kamniti zidovih ojačenih v 9. coni po MCS nastopijo težave pri odprtinah v zidu (okna, vrata). Takoj pa vidimo, da so okna lahko visoka le 80 cm, pri vratih pa je potreben vertikalni menjalnik.

Narišimo si tako steno z vrati in oknom v pogledu:



Ni potrebno posebej poudariti, da mora biti železo v menjalnikih dobro usidrano (zadostna zidna dolžina).

Pri našem delu smo take primerne sanirali tako, da smo tik pod stropovi predvideli železne vezi

2/16 in jih na koncih sidrali na je-klene plošče. Vmesnih vezi nismo zahtevali zaradi odprtini, ki so pač bile večje, kot bi bile lahke, kamniti zidovom pa smo predpisali injektiranje za ojačilo notranje strukture in jih tako nekako spreminili v kompaktni zid.

Seznamimo se v grobem še z injektiranjem kamnitih zidov.

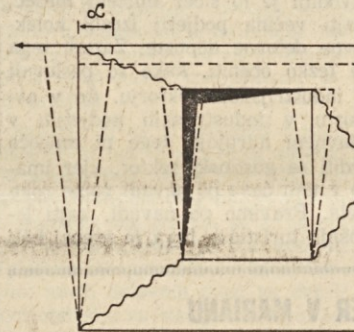
Osnoven princip injektiranja je, da se s pritiskom do 5 atmosfer skozi cevke, ki jih zabetoniramo v zidne reze v zid vbrizgava cementno mleko. Seveda mora biti zid ometan, da nam vbrizgana mas-a ne izteče. Vendar je pomembno, da injektiranje izvedemo šele potem, ko smo vso hišo povezali z vezmi v nadstropjih. S pritiskom vije vezi se občutno zmanjšajo razpoke v zidovih.

Injektirana masa ali cementno mleko je sestavljeno iz cementa in vode v utežnem razmerju 1:1. Tež brozgi primestamo tudi manjšo količino vulkanskega prahu, da je bolj plastična. Odvečna voda se porabi za prepojitve suhega kamna in malte, delno tudi odteče skozi omet, tako da je beton kasneje dober.

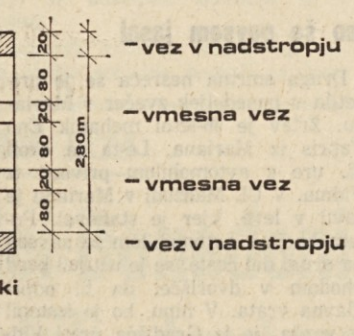
Seveda lahko injektiranje izvaja le podjetje, ki ima potrebne stroje (kompresor) in izvedbene delavce. V Bardu in Barnasu so injektirali delavci od ZRMK (Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij) iz Ljubljane.

Že iz prejšnjega izvajanja vidimo, kako važno vlogo igrajo zidne vezi. Zato je tembolj nerazumljivo, da pri 50 pregledanih hišah nismo niti pri eni sami sametati hiši zasledili te povezave. Človek enostavno tega ne more razumeti. Tudi hiše, ki so bile zgrajene pred nekaj leti, so ostale brez najnujnejše povezave. Včasih se res čudim ali neznanju ali pa neodgovornosti graditeljev in prav ne verjetno je, da je kljub temu tu pa tam ostal kamen na kamnu.

Opazujmo vzdolžno delovanje zidu z okni:



Zaradi delovanja potresne sile Sp izmenično v obeh smereh se stena deformira enkrat na eno drugič pa na drugo stran. V steni nastanejo razpoke v smereh natega, ker pač malta nategov ne pre-



nese. Pri intenzivnejšem delovanju potresa se razpoke vedno bolj večajo in nazadnje pride do odhranjenja, kar povzroči rušenje.

Ce so vložene zidne vezi v horizontalni smeri, bodo deformacije manjše in je hiša tako stabilnejša.

Pri saniranju take hiše smo prav tako pod stropovi predpisali vezi na obeh straneh zidov, stene pa naj bi injektirali. Včasih je bila v takem primeru potrebna tudi prezidava medokenskega slopa, če je bil ta prehod poškodovan.

V. STROPPOVI:

V pregledanih hišah so bili stropovi ali leseni ali montažni z opečnimi polnili. Obe vrsti stropov sta imeli isto napako. Bili sta brez vezi, kjer bi bili sidrani ali leseni betonski stropniki. Zaradi prevelike deformacije zunanjih zidov so tako stropniki v več primerih tudi padali z ležšč. Z ob časa, vloga in slabo zračenje so povzročili tudi, da je bil les stropnikov že slab in je ob povečanih napetostih (+ -) prišlo do lomov.

Pri stropovih z opečnimi polnili, ki so v primerjavi z lesenimi mnogo težji, tudi pri večjih razpetinah (4 - 5 m) ni bilo nobenih prečnih reber, kar je povzročilo občutne razpoke v smeri nosilcev, pa tudi izpadanje opečnih polnil. Tloris takega stropa je izgledal takole: brez teh »malenkosti«, poleg pomankanja zidnih vezi, kar sem že omenil, je zaradi svoje teže skoro bolj rušila stavbo kot pa zidove medsebojno povezovala.

VI. BALKONSKESKE PLOŠČE:

Pri vseh hišah, ki imajo balkone, smo le te vedno zelo skrbno oazavali. Posebno težji armirani betonski balkoni so nas presenečali. Čeprav so bili vpeti po pravilo samo v zid, pa še to ne v vsej debelini zidu, večjih poškodb ni smo opazili. Včasih se nam je zdelo, da armiranobetonski balkoni, posebno če potekajo okrog vse hiše, odpravljajo vlogo nekažne zidne vezi. Tak je bil primer v Teru, kjer je balkon med pritličjem in prvim nadstropjem hišo zelo povezoval na straneh; kjer ga pa ni bilo, posebno pri prečnem zunanjem nenosilnem zidu, pa je prišlo do večjih deformacij.

Inž. Drago Dolenc

(Nadaljevanje sledi)

Reklama je nastajala že na pragu jame ali kolibe



Settimana della Pubblicità Stampa 4/10 ottobre 1976

Teden časopisne ekonomske propagande 4.-10. oktobra 1976

Adm. odgov. dr. Fran. Gregorin

Redak. Fran. Gregorin

Stopimo za trenutek daleč nazaj v zgodovino, v začetek tako imenovanega družbenega življenja, ko so prva družinska jedra živila še v jamah in nato v kolibah. Pred temi primitivnimi bivališči so bili včasih razstavljeni predmeti, ki jih je družina imela v obliki, kot na primer kože divjih živali, meso, jajca itd. Razstavljeno »blago« je predstavljalo nekakšno poudobno in čakalo na popraščanje, ki se je po navadi končalo v izmenjavo. Ena družina je dala drugi blago, ki ga je imela preveč in dobila zanj blago, ki ji je primanjlovalo. Bile so to prve oblike trgovine. S pravo jamo oziroma kolih se je to ponujanje preneslo v bližino oziroma v okolice tedanjih svetlišč, ko so ljudje prinesli na prodaj to, česar so imeli odveč in ga razstavili na ogled. In tu se pravzaprav začne prva reklama, ki je imela najprej značaj vizualnosti, nato

pa se je tej pridružila še govorna reklama.

Da bi ne prehitevali časa, bomo mimogrede omenili, da so nekatere primitivne oblike ponujanja oziroma razstavljanja pridelkov in blaga, to se pravi reklame, še danes v navadi v nekaterih predelih italijanskega juga in na italijanskih otokih.

Po prvotnih primitivnih razstavah oziroma po nudenju blaga, pridelkov in podobnega pred kolibami ali okoli svetlišč, so se začela uveljavljati nove oblike, ki so ostale dolgo v veljavi, vse do pred nekaj desetletji. V mislih imamo tako imenovane glasnike, ki so po naseljenih razglašali, kdo ima kaj na prodaj in kaj bi nekdo rad kupil. V trenutku pa, ko je trgovina postala stalna, so vlogo glasnikov in reklame dobili napisi in table nad trgovinami. S.G.

OGLASNI ODDELEK

Oglaš in vse ekonomsko-propagandne usluge na lastnih medijih, jugoslovanskih časopisih, radiu in televiziji.

Na filmskih platnih

From Noon Till Three

«From Noon Till Three» (Da mezojurno alle tre, 1975) je ameriški film, ki prinaša nenavadno avtorski primer: Frank D. Gilroy je namreč s tem režiserskim prvenecem ekraniziral svoj lastni roman, po katerem je sam napisal scenarij.

Pred sabo imamo tako film s precej zanimivo zgodbo, ki je tudi precej nenavaden za igralca Charlesa Bronsona, kateri nastopa ponovno z ženo Jill Ireland. Zal pa se Gilroy ne zaveda pomena te igralske zasedbe.

Gilroy je bil morda preveč prepričan, da sama izvirnost sižeja

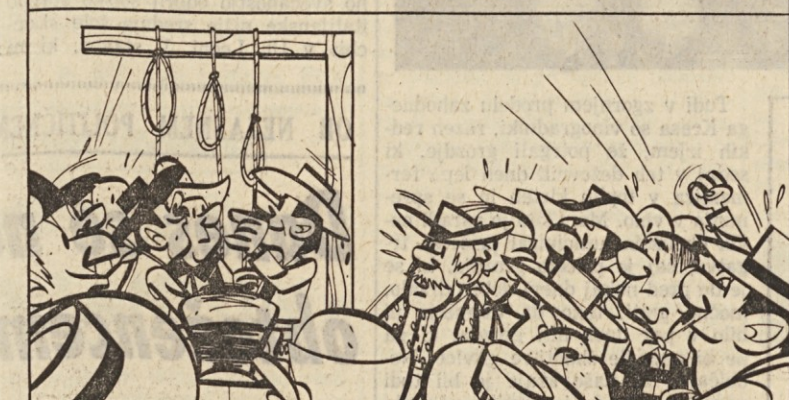
lahko jamči kvaliteto filma: dal nam je tako precej akademsko režirani film, v katerem je vedno očitno literarno ozadje. Ob tolikih primerih filmov, v katerih nas motijo nepravilni fotografski efekti, nas tokrat obratno moti akademska lepota fotografije, katere seveda ni kriv odlični avtor Lucien Ballard, temveč režiser sam, ki se je poslužuje brez iznajdljivosti.

Res škoda, kajti pred sabo bi imeli vreden poskus demitizirajočega filma. Res je težko uspeti v ustvarjanju filmskih mitov, še teže pa v njihovi demitizaciji, ako ni ta površina: v svojem poglavlju izrazu predpostavljamo namreč demitizacijo predelavo, še prej kot uničenje mita.

Skrivnost izgubljenega škornja

Piše in riše CIRIL GALE

VSE TRI UJETE RAZBOJNIKE SO OBSODILI NA SMRT. ALEŠČAN SO ZADOLŽNO OPRAVOVALI POSTAVLJANJE VISILIC... TODA PODCENJEVALI SO RAZBOJNIKE...



...KI SO V NOČI PRED USODNIM JUTROM POBEGNILI IZ ZAPORA...



PO LETOŠNJEM SEMINARJU ZA ŠOLNIKE V CELJU

Poleg odličnih referatov še vrsta poučnih izletov

Do sedaj še ni bilo tako posrečnega seminarja kot je bil letošnji seminar za tržaške in goriške šolnike v Celju. Predvsem je bilo letošnje veliko prijetnih in koristnih izletov po štajerski, vse tja do Prekmurja. Udeleženci seminarja so hvalile pedagoškemu svetovalcu prof. Sivcu, ki je tako premišljeno organiziral podoben načrt za potovanja v pomembne kraje, tudi v Kurnovec v rojstni dom predsednika Tita, na različne potovanja in obiski po Slovenskih gorah so bili udeleženci seminarja deležni sladkega grozdja in pokušali so tudi štajerske vina. Obiskali so veliko spomenikov padlim, pa tudi veliko delo v Donji Stubici na Hrvaškem, ki predstavljajo spomenik kmečkim uporom. Močnemu kipu Matije Gubca daje čudovito ozadje velika bronasta kompozicija, ki predstavlja podobo kmečkih purtov in njihove dobe. Največja korist teh izletov pa je bil obisk osnovni šoli na Pristavi v Podčetrtku, ki je dobro znana ne le v Sloveniji, pač pa tudi že v tujini. Dober glas o tej šoli temelji predvsem na novih učnih načinih, to je kako pripraviti učenca za uspešno pot v življenje. Šola je znana zlasti po obšolskih dejavnostih, kjer se učenec lahko sez-

nani z mnogimi poklici. Desetdnevni seminar nam je prinesel še en dragocen nauk. Zbrali smo se vsi, ki smo bili pripravljani za intenzivno delo. Naloga seminarja pa je bila gojiti slovenski jezik in kulturo in v debatah si izmenjati mnenja in izkušnje. Brez dobrih predavanj in interpretacij bi seveda seminar ne dosegel svojih smotrov.

Na seminarju smo dobili tudi pravo podobo Celja, njegove zgodovine in dosedanjega napredka. Kot so lahko predavatelji z ljubljanske univerze ugotovili, smo bili najpogostejši slušatelji. Prof. Toporišč, ki je govoril o slovenskem pravopisu, ki ga sedaj pravi ekipa strokovnjakov, nam je s svojimi navesti pomagal iz naših najhujših težav. Med slušatelji na seminarju je bilo več mlajših učnih moči, ki bodo na osnovi pridobitve v Celju lahko še bolj opravljale svojo zahtevno nalogo med svojimi učenci, posebno na jezikovnem področju.

Ob koncu izrazamo zahvalo šolskemu skrbniku, ker je omogočilo našo udeležbo na seminarju. Priznanje pa velja tudi vodjema seminarja prof. Žetku in didaktičnemu ravnatelju Škrinjariju.

Em. C. F.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Nekdo se vam vsiljuje. Bodite previdni, ker ni iskren.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Pripravite se na nekatere predvidene dogodke. Poraja se neka simpatija. DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Postavite se po robu brezbriznosti in lenobnemu optimizmu. Ne zapravljajte po nepotrebnem.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Zagotovljen je uspeh vsem, ki so na delu neodvisni. V družini in v ljubljeno osebo bo prišlo do sprememb.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Izkoristite ugodno priložnost za postavitev temeljev pri delu.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Usmerite vse napore k cilju, ki ste si ga zadali. Odkrili boste doslej nepoznane lastnosti prijatelja.

TEHNIKA (od 23. 9. do 23. 10.) Otrsite se vseh odvračilnih sodelavcev in svetovalcev. Prejeli boste pisno ali darilo.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ne sprejemajte vsake pobude, čeprav se zdi dobra. Zelo boste nervozni.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Če boste bolj spretni, boste marsikaj dosegli. Morali boste uveljaviti svoje poglede.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Z delom boste tako obloženi, da ne boste imeli časa misliti nase.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Dobili boste oporo, na katero niste računali. S svojo avtoriteto boste izpeljali vse načrte.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vaši načrti ne bodo sovpadali z načrti sodelavcev.

Rešitev križanke

VODORAVNO: 1. Drina, 5. ideja, 9. Kentovel, 12. R.K., 14. stavec, 15. Bi, 16. ena, 18. eter, 19. Mac, 20. jole, 22. K.S., 23. baza, 24. Carbi, 26. Totó, 27. Krim, 28. ponev, 29. Loik, 30. Ba, 31. Iris, 33. juh, 34. nore, 36. Aca, 37. U.T., 38. Cosimo, 40. Ag, 41. Berezina, 43. Imola, 44. Lenin.

NAVPIČNO: 1. Darej, 2. I.K., 3. nos, 4. Ante, 5. iver, 6. dec., 7. el, 8. Arica, 10. tatki, 11. oves, 13. knock-out, 15. BAZOVICA, 17. Alarhi, 19. Matera, 21. Erik, 23. boni, 25. B.M., 26. to, 28. Pariz, 29. ljuti, 30. bose, 32. Sagan, 34. Nora, 35. Emil, 38. cel, 39. one, 41. bo, 42. A.N.

KOSARKA

V BUENOS AIRESU

ATLETIKA

NOGOMET

V RAZNIH MLADINSKIH LIGAH

Real Madrid zaslužen premagal Mobilgirgi

S to zmago so Španci praktično že svetovni klubski prvaki

BUENOS AIRES, 5. — Španski Real Madrid je verjetno že danes z zmago proti Mobilgirgi osvojil naslov klubskega svetovnega prvaka, čeprav do konca prvenstva marja še eno kolo.

Real Madrid je tudi v srečanju z Mobilgirgi dokazal, da je trenutno najmočnejše moštvo na tem turnirju in da bo (verjetno) tudi povsem zaslužen osvojil naslov prvaka.

Mobilgirgi je bil veliki favorit ne samo za zmago v tekmi z Realom, temveč tudi za končno zmago. Razpleti v prenatrpanem stadionu v Buenos Airesu pa so pokazali, da italijanski kosarkarji še niso dovolj dobro pripravljeni in da je bila zmaga Špancev povsem zaslužena.

REAL MADRID — MOBILGIRGI 79:74 (35:38)

REAL MADRID: Braebender 22, Walter Sczerbiak 2, Corbalan 2, Rullan 23, Coughran 20, Rodriguez 4, Cabrera 2, Luyk 4.

MOBILGIRGI VARESE: Rinaldi 16, Jellini 9, Morse 14, Meneghin 16, Bisson, Zanatta 6, Meister 7.

Ostala izida:
Obras — Amazonas 80:76
Missouri — Senegal 85:45

Lestvice:
Real Madrid (Španija) in Mobilgirgi Varese (Italija) 8; Obras Sanitarias (Brazilija) 7; Amazonas Franca (Brazilija), University Missouri (ZDA) 5; ASFA Dakar (Senegal) 4.

Nocoj bo zadnje kolo: Obras — Sanitarias — Mobilgirgi in Real Madrid — Missouri.

NA DRŽAVNIH LESTVICAH

Visoka uvrstitev

Krasovih igralk

Italijanska namiznoteniška federacija je pred pričetkom tekmovalne sezone sestavila državno jakostno lestvico najboljših igralk in igralk, seveda na osnovi doseženih uspehov v minulih sezonah.

Na vrhu državne rang - lestvice, se pravi na prvem mestu provokatorice, najdemo Krasovo predstavnicico Sonjo Milčič, ki je »skodlas« z lanskega tretjega mesta na prvo po zaslugi osvojitve državne absolutnega naslova in cele serije odličnih nastopov na državnih in mednarodnih turnirjih. Ta dogodek je za nas zelo važen in pomemben, saj je velikega prestižnega pomena dejstvo, da se je predstavnica slovenske narodnostne skupnosti prebila na kakovostni vrh državne konkurence.

Med drugokategorijami najdemo na prvem mestu skupine O Krasovo igralko Silvano Vesnaverjevo, kar ustreza devetemu mestu v državnem merilu. Ta uvrstitev predstavlja iz-



Nasi jadralci so tudi letos zaključili svojo sezono s tradicionalno klubsko regato slovenskega pomorskega kluba Čupa, ki razvija svojo aktivnost predvsem v Sesijskem zalivu. Na sliki vidimo najuspešnejše čuparje po zaključku nagrajevanja, ki so ga pridobili v okviru družabnega večera

V BERGAMU

Uspešen nastop dveh borovcev

Na srečanju atletskih mladinskih reprezentanc severne Italije v Bergamu je ekipa Trsta v nedeljo osvojila odlično tretje mesto. V tržaški postavi sta uspešno nastopila tudi borovca Igor Bigaton v metu krogle in Adrian Sedevec v mešani štafeti.

Bigaton se je z odličnim rezultatom 12,82 m uvrstil na deseto mesto v metu krogle. Sedevec pa je bil na cilju sedma. V vsaki ekipi so tekli po trije fantje in po tri dekleta. Borov predstavnik je na svojih 2.000 m popolnoma upravičil zaupanje, ki so ga vanj vložili selektorji reprezentance.

Oba atleta bosta ponovno nastopila na domačih tleh jutri popoldne na občinskem stadionu. Nastop bo važen predvsem za Bigatona, ki ima realne možnosti, da se uvrsti v deželno ekipo za vsedrjavno tekmovalno tekmo, ki bo v kratkem v Fanu.

B. K.

NARAŠČAJNIKI

Primorje — Portuale 2:0

PRIMORJE: Bresciani, Claudio, Čok, Cattonar, Versa, Andreini, Adamič, Rupel, Štoka, Brišček, Terčič. STRELEC za Primorje: Štoka. Naraščajniki Primorja so na domačih tleh premagali solidno ekipo Portualeja. Čeprav je bila igra vso tekmo na poprečni tehnični ravni, so nogometaši obeh ekip pokazali veliko borbenost in požrtvovalnost. Prvi polčas se je zaključil brez zadetkov in obe ekipi sta si bili povsem enakovredni. V prvem delu igre sta moštvi igrali pretežno na sredini igrišča in z obeh strani je bilo videti zelo malo akcij.

V nadaljevanju je Primorje imelo več pobude in je takoj v začetku polčasa začelo napadati. Najprej so Prosečani bili uspešni s Štoko. Po tem zadetku so se domačini nekoliko pomaknili v obrambo, kar so seveda izkoristili Tržačani, ki so od tistega trenutka dalje začeli ostro napadati in v več priložnostih spravili v zadrego proseško obrambo. V 25. min. d.p. so gostje zgrešili tudi enajstmetrovko, ki jo je sodnik dosodil zaradi prekrška Štoke nad napadalcem Portualeja. Obratno so v protinapadu »rdeče-rumeni« izkoristili edino priložnost drugega polčasa in s precejšnjo srečo podvojili ter zmagali.

Podgora — Sovodnje 0:0

V prvi tekmi letošnjega prvenstva je mladinska ekipa iz Sovodnje iztržila remi na podgorskem igrišču. Naslednjo tekmo bodo Sovodnčji igrali v nedeljo v Fari.

Rozzoll — Kras 11:0 (5:0)

KRAS: Skupek, Darko Škabar, Purič, Vitez, Danu, Trampuž, Kosovel, Balzano, Bertolino, Sergij Škabar (Pobega), Lauzana.

V nedeljo so nerazpoloženi Krasovi fantje doživeli zelo hud poraz proti izredno močni enajsterici Rozzolla. Igra se je odvijala skoraj izključno na Krasovi polovici igrišča, ker so tržaški krilci prestregli prav vsako degažirano žogo in jo brez večjih težav tudi pripeljali do kazenskega prostora. Igrišče je namreč zelo majhno in zaradi tega so bile akcije domačih zelo pogoste in tudi golov ni manjkalo.

Prejšnjo sezono je Kras proti istemu nasprotniku izgubil z 10:0, toda upoštevati moramo, da trajajo letos tekme naraščajnikov 20 minut več kot lanske leto.

R. B.

ZACETNIKI

Primorje — Chiarbola 2:2 (0:2)

PRIMORJE: Bukavec, Rustia, Ulivetti, Tapuro, Suc, Fonda, Metelko, Huez, Košuta, Candotti, Perco. STRELECA za Primorje: Huez in Metelko.

Prosečani so z ekipo Chiarbole igrali neodločeno. Remi je najpravišeji rezultat te tekme, kjer sta bili ekipi na isti ravni.

Primorje je tekmo začelo zelo slabo, saj so gostje že v uvodnih potezih začeli napadati in so spravili proseško obrambo v veliko zadrego. Prosečani se niso takoj znašli in so prepuščali pobudo gostom, ki so kmalu nato pršli v vodstvo. Vsi prvi polčas niso znali »rdeče-rumeni« organizirati svoje igre in Chiarbola je seveda to izkoristila ter zaključila prvi polčas z dvema zadetkoma prednosti. V nadaljevanju so Prosečani pršli na igrišče kot prerojeni in so se takoj pognali v napad. Velik trud Prosečanov je bil poplačen, saj je domačinom uspelo realizirati dva gola in zasluženo remizirati.

H. V.

Giarizzone — Breg 1:0 (0:0)

GIARIZZOLE: Jerman, Diragogna, Cinco, Amodo, Viezzoli, Brusatin, Mocchi, Montestella, Gabrieli, Boscarol, Bonut.

BREG: Scheriani, Albertini, Tul, Merlak, Smotlak, Paoletti, Žerjal (Pangher), Gustin, Viola, Zonta, Rapotec (Pieri).

STRELEC: v d.p. Mocchi. Morda v najbolj zahtevnem srečanju so Brežani za las zavrtili delen uspeh proti Giarizzolam. Vsekakor so dokazali, da so sposobni spraviti v težave tudi najboljše enajsterice, kakor so brez dvoma tudi Giarizzole.

Tesen izid srečanja v korist domačinov sicer plačuje večjo aktivnost in uigranost domačinov, ki so znali prodirati s celotno postavo in so se izkazali z zelo nevarnimi in ostrimi strelji, vendar ne tekma se štejejo žoge, ki se ustavijo na dnu mreže.

V začetku drugega polčasa so realizirali Giarizzole z desnim krilom Mocchijem, ki je izkoristil taktično napako Bregove obrambe. Kasneje, proti koncu tekme, je izenačil Zonta,

ki se ni pustil ujeti v »offside-taktiko«, ki so jo izvajale Giarizzole, vendar je sodnik povsem neupravičeno razveljavil zadetek. Že prej so »plavi«, ki so se sicer pretežno branili, zadeli dvakrat preko in tako za las zgrešili zadetka, ki bi lahko prinesla presenetljiv uspeh.

Jolo

Virtus — Juventina 0:1 (0:0)

JUVENTINA: Krpan (Fabris), Košuta, Vižintin, Marković, Colella, V. Nanut (B. Nanut), Tomsič, Ferfolja, Brešan, Spanghero.

STRELEC: v 10. min. d.p. B. Nanut. V drugi prvenstveni tekmi (prvo tekmo je Juventina doma remizirala

0:0 z Mossom) je najmlajša ekipa Juventine zabeležila zmago v gostih. Štandrerica so že od vsega začetka pokazali učinkovito igro, čeprav je treba poudariti, da je zaradi blatnega igrišča lepa igra precej trpela. Domač Virtus je štandreskim napadom kljuboval predvsem s protinapadi, ki pa jih je slovenska obramba vedno dobro odbijala.

V nedeljo ob 11. uri bodo štandreski začetniki igrali prijateljsko tekmo s Krminom.

KADETI

Vesna — Aurisina 1:0 (1:0)

VESNA: Carmeli, Kovačič, Slatič, Darjo Košuta, Svab, Pavel Košuta, Pipan, Guštin Degrassi, Kocjančič.



Kriška Vesna je v nedeljski tekmi 2. amaterske nogometne lige iztrgala enajsterici Supercaffé dragoceno točko

NAMIZNI TENIS

V POKRAJINSKEM POKALU

Štandreška Juventina pokazala lep napredek

Juventina je sicer na vseh tekmah izgubila, važno pa je, da je namiznoteniška dejavnost v Štandrežu zopet oživela

Štandreška namiznoteniška ekipa Juventina A in Juventina B sta v nedeljo v tržaški športni palači odigrali srečanje, ki je veljalo za pokrajinski pokal. Obe ekipi nista zmogali niti enega srečanja, kar je bilo tudi pričakovati, saj so štandrerice komaj letos pričeli vaditi v delni športni panogi in nimajo še potrebnih izkušenj v takih srečanjih.

Pozitivno pa je, da smo v igri štandrerice zabeležili vidne napredek, tako da z dobro mero optimizma pričakujemo prvenstvo D lige.

Za prvo štandreško ekipo sta igrala Renco Faganel in David Mu-

čić, v drugi postavi pa Renco Turi in Edvard Marušič.

Po tekmi smo kapetana ekipe Rencu Faganelu vprašali za mnenje o tem srečanju. Dejal je, da rezultat ni važen, saj je šlo v bistvu za turnir, ki bo služil kot priprava za prihodnje prvenstvo. Pomembno pa je, da tudi drugim pokažemo, da je v Štandrežu ponovno oživela namiznoteniška dejavnost.

IZIDI

Azzurra A - Juventina A 3:0
Pon San Michele - Juventina A 3:0
Vermeigliane - Juventina B 3:0
Azzurra B - Juventina B 3:0
Cral Generali - Juventina B 3:0

Saša

OBVESTILO

ŠD Mladina priredi od 6. do 31. oktobra smučarski tečaj na plašični progi v Nabrežju. Vpisovanje in informacije v Ljudskem domu v Križu

Jolo

AURISINA: Sibeglia, Furlani, Bartoli, Cimador, Carnelli, Andreini, Negri, Bagozzi, Mokole, Mardalen, Laurini (Ulcigrai).

KOTI: 5:4.

GLEDALCEV: 120.

V nedeljo se je začelo prvenstvo kadetov v katerem nastopata tudi slovenski enajsterici Vesna in Zarja. Križani so v prvi tekmi in derbiu z Aurisino zasluženo odnesli z igrišča kar ves izkupiček in čeprav so nastopili v neopolni postavi so se »plavi«, predvsem v p.p. borili za vsako žogo ter skušali organizirati hitre akcije. Toda Aurisina se je nekeako zaprla v obrambo in je neutralizirala marsikateri napad Vesne. Toda proti koncu polčasa je obetajoči Guštin vendarle premagal vratarja Sibeglio.

V drugem delu igre so se Nabrežinci le organizirali in igra se je odvijala bolj dinamično, z lepimi predložki in z marsikatero neizkoriščeno priložnostjo. Napad »belih« je večkrat nevarno streljal v vrata, toda brez uspeha, saj je vratar Carmeli odlično branil zadetek prednosti. Vesna je s hitro igro povsem zadovoljila in tako pospravila prvi par točk prvenstva.

P. K.

Zarja — Edera 1:0 (0:0)

ZARJA: Saul, Franco, D. Grčić, Počkar, Petretič, Peroša, Kalc, Krasna, Colja, Giotti, Kurent, 12. Jaka-min.

EDERA: Cattaruzza, Poli, Bassanese, Gardel, Marzocca, Valentino, Puzzo, Andreutti, Zaechigna, Venier, Benedetti.

STRELEC: v 42. min. d.p. Colja.

S to zmago so bazovski mladinci nepremagani na domačem igrišču od 27. aprila 1975.

Značilnost te tekme je bila borbenost, brez zadovoljive igre. Igra obeh moštev je bila pomankljiva na sredini igrišča, kjer je prevladovala zmeda med veznimi igralci.

V p.p. je Zarja vzele pobudo v svoje roke in je vsekoli napadala, a brezuspešno. Edera je odgovarjala z ostrimi protinapadi, ki so se končali z odličnimi posegi vratarja Saula.

V d.p. je Edera rahlo nadigrala Bazovce, a ti so vseeno organizirali nevarne akcije in strele v vrata. V 42. min. d.p. je Zarja povedla, ko je Colja diagonalno streljal v vrata po predložku Kalca.

Morda bi za to tekmo bil pravišeji remi, saj Zarja ni tako blestela, da bi zaslužila zmago; toda realizirala je gol in to je nesporno.

Kaal

NAJMLAJŠI

CGS — Breg 4:0 (2:0)

CGS: Fumis, Brandi, Ferrante, Nigro, Bolli, Quagliarillo, Marin, Angelini, Cutrara, M. Ferrante.

BREG: Tul, Gregori, Oblak, Pieri (Rojo), Žerjal, Lovriha, Trev, Mondo, Brizan, Ivaldi, Kraljič.

SODNIK: Galati.

STRELCI: v 11. min., v 27. min. in v 35. min. Mario Ferrante ter v 18. min. Gregori (avtogol).

Bregovi najmlajši so v soboto povsem okusili grenkobo poraza in to že tretjič zaporedoma. Tokrat so se spoprijeli z ekipo CGS, ki ima v svojih vrstah dva odlična nogometaša in sicer Ferranteja ter Cutraro, ki sta praktično sama osvojila tekmo. Brežani so izredno mladi in neizkušeni vendar se v njihovih vrstah pozna napredek, predvsem v obrambi kjer se Žerjal in Lovriha dobro borita in imata za hrbtno zanesljivo vratarja Tula. Prva vrzila pa ni v stanju, da bi resno grozila obrambi nasprotnika.

Sodeč po izidu srečanja so domačini ves čas napadali, vendar obramba »plavih« je je dobro branila skoraj do konca polčasa, ko je v treh minutah dvakrat podlegla.

V drugem delu tekme se potek tekme ni spremenil in kmalu je CGS še dvakrat potresel Tulovo mrežo. Tri minute pred koncem je sodnik dosodil domačini 11-metrovko; Bollišev strel pa je vratar »plavih« lepo branil.

Jolo

KAREL PRUŠNIK - GAŠPER

Gamsi na plazu 33.

O našem skupnem delu v Podjuni sva z Janezom dne 11. maja poročala tudi Pokrajinskemu komiteju za severno Slovenijo, ki je bil na Stajerskem. Citajmo nekatere zanimive odlomke, ki pojasnjujejo tedanje stanje na Koroškem:

«Sele v zadnjem času se nam je posrečilo (v Podjuni — op. red.) sestati se tudi z delavci. Dobili smo tudi zvezo z bivšim funkcionarjem KPA za Koroško. Na vprašanje, kaj je s Partijo na Koroškem, je odgovoril, da je skoraj čisto razbita, člani so ali zaprti ali pa pri vojkih in da tudi ni nobene zveze oziroma direktiv od nikoder. Dal nam je strelivo iz skladišča KPA (450 nabojev), ki ga pa še nismo dvignili. Pravi, da bi med delavci našli precej ljudi, ki bi bili pripravljeni sodelovati v naših osvobodilnih organizacijah...»

Prodrli smo do Doble vasi. Mnogi si nas želijo videti. Zanimivo je, da so nas ločili na dva tabora, v »partizane« in v »bandite«. Pravijo, da se banditi bore za staro Jugoslavijo, a partizani za nekaj novega, boljše. Pojasnjevali smo ljudem na ves dušek. Govorili smo o beli gradi kot o izdajalski družini, ki se bori na strani okupatorjev in da smo mi edina organizacija v Sloveniji in Jugoslaviji sploh, ki

ima resnično pred očmi osvoboditev kmeta in delavca izpod fašističnega jarma.

Cesto tudi vprašujejo, kakšne bodo meje na Koroškem. Govorimo, da bo mejo določilo ljudstvo samo: kjer so Slovenci, bo Slovenija, kjer so Avstrijci pa Avstrija, seveda ne fašistična.

Zelo primanjkuje propagandnega gradiva. Ljudje naravnost hlastajo za našimi letaki...

Začasno imamo pet zaupnikov iz vrst srednjih in malih kmetov ter dva iz delavskega razreda. Z njimi nismo povezani direktno, temveč le prek kurirjev.

Zelo je ljudi potrla obsodba trinajstih na smrt dne 29. aprila na Dunaju.

Nazadnje naj podava še samokritiko! Kar se tiče organizacije, smo pač dali vse od sebe, kar smo mogli in kolikor smo bili sposobni. Ob proštem času smo se seveda tudi smejali in bili otročji, veikokrat pa smo tudi študirali literaturo, ki nam je bila dostopna. Izobraževali smo se pač po svojih močeh.

Z Gašperjem sva se nekajkrat sporekla, pa ni bilo kaj resnega.

BELOPEŠKA KONFERENCA

V začetku maja smo se politični delavci sestali pri Čemru v Podpeci. Janezova patrolja je bila prva tam. Bili smo utrjeni, pa smo pogoili v Čemrovi kašči. Na stražo smo pozabili. Ko je prišel Matjaž s svojimi, nas je našel speče in nas je temeljito oštel. Komaj smo ga potolžili s tem, da smo mu pripovedovali o številnih odborih, o našem delu v Podjuni, o visoki politični zavesti prebivalstva in podobnem. Pokazali smo mu zavite tehničnih in sanitetnih potrebščin, ki smo jih prinesli iz doline. Sopirili smo se z orožjem, kajti bili smo oboroženi do zob.

To zadnje pa bi se skoraj slabo izteklo za nas. Namestnik komandanta Lojz je namreč takoj zahteval, da moramo odstopiti mavzerice in šotorska krila borcem v četi. Šele ko se je Janez prav odločno uprl in hkrati obljubil, da bomo četi v kratkem poslali mavzeric in čelo pištol, je Lojz popustil. Povedali smo jim tudi, da imajo nacisti polna skladišča orožja in da je torej možnosti dovolj, da ga izmaknemo ali otmemo. Janez je tudi poročal, da smo navezali stike že tudi s Salzburgom, kjer služijo vojsko mnogi slovenski fantje. Od tam smo dobili zdravil in zabojev.

Na tem sestanku smo se tudi domenili za čas in kraj prve konference političnih in vojaških aktivistov na Koroškem.

Konferenca je bila 12. maja pod Belo pečjo nad Bistrom. Mi smo ji tedaj rekli »Smrekova konferenca« in še danes jo mnogi poznajo le pod tem imenom. Nismo pač hoteli navajati točnega kraja. Sredi smrekovega gozda smo med košatimi in debelimi smrekami in jelkami zgradili precejšen šotor iz nemških plaht. Spomladansko sonce je topilo sneg in z vej so padale na nas mokre in mrzle krpe. Premočilo je celo šotorsko krilo.

Nismo še začeli in stal sem ob šotoru, ko me nekdo zgrabi za rame in močno strese. Se preden sem utegnil pogledati neznanca, že trešči s smreke precejšnja gruda snega. Obrnem se in zagledam Ivana Zupanca - Johana. Z eno roko luščim sneg izza ovratnika, z drugo pa krepko stiskam prijateljevo desnico.

«Živio Johan, ali si še živ in zdrav?» govorim ves srečen. «Prav da si prišel! Šla bova tja, kjer je najbolj kočljivo; saj veš, kam. Na Obirsko, v tvoj rojstni kraj. Tam so še danes posledice lanske gestapovske svinjarije...»

Johan, s katerim sva se nazadnje videla na prvem sestanku Osvobodilne fronte pri Tavčmanu v Lobniku poleti

1943, pa ni bil nič kaj dobre volje in zdelo se mi je, da je precej potr. Bديل se ga:

«Poglej vendar, koliko se nas je nabralo, koroških partizanov, odkar se nisva videla...»

Johan pa je izbruhnil malce zagrenjeno in ježno:

«Ze prav, vendar za te hudice je še premalo! Brigada bi morala biti... brigada!»

Z Johanom sva se malce sprehodila po gozdu in tedaj mi je dejal:

«Saj veš, Kori, kaj sem zvedel, ko sem stopil na koroška tla!» Johan je namreč šele pred kratkim spet prišel z Gorenjskega. Pomočal je, nato pa trpko nadaljeval: «Pred štirinajstimi dnevi so mi na Dunaju ubili brata in sestro...»

Ojela sva se in se trdno stisnila drug k drugemu. Oba sva bila solzna in kakor da so se najine misli zile v eno, sva hkrati zašepetala: «Brat... tovariš!»

Sneg je padal na naju r košatih smrek, midva pa sva stala objeta in žalost nama je stiskala grla. Čez čas me je vprašal po mojem očetu in materi, ki sta bila v taborišču, nato pa zamrmral: «Ubogri starši, ubogi narod!»

Na konferenco so bili še Matjaž, Bor, Lavoslav Eberl-Polde, Ančka, Tugomir in drugi tovariši.

Ker je bila prva taka konferenca na Koroškem, jo bom opisal podrobneje:

Konferenco je odprl tovariš Matjaž in predlagal naslednji dnevni red:

1. poročilo sekretarja, 2. poročilo o zunanje in notranjepolitičnem stanju, 3. referat o liniji in ciljih Osvobodilne fronte, 4. diskusija k 2. in 3. točki, 5. organizacijske oblike Osvobodilne fronte, 6. razdelitev terena in naloge teren- cev, 7. pozdravne brzojavke, 8. razno.

Dnevni red smo sprejeli.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglašni oddelek,
TRST, UL. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
Gorica, UL. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.100 lir — vnaprejš plačano celoletna 20.500 lir. Letna naročnina
za izposredstvo 31.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3.— din, za zasebnike mesečno 30.—
letno 300.— din, za organizacije in podjetja mesečno 40.—, letno 400.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 6. oktobra 1976

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» • DZS • 61000 Ljubljana,
Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglaš Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob de-
levnikih 13.000, ob praznikih 15.000
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine
v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 12%. Oglasi za tržaško in
goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih
pokrajin Italije pri SPL.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZIT Trst Član italijanske
zveze časopisnih založnikov FIEG

PO SPLOŠNEM MNENJU ŠPANSKE DEMOKRATIČNE OPOZICIJE

UMOR KRALJEVSKEGA SVETNIKA HUDA POLITIČNA NAPAKA BASKOV

Atentat naj bi izkoristili fašisti in zmerni krogi v vladi, ki naspro-
tujejo reformam - Proces demokratizacije odslej počasnejši?

SAN SEBASTIAN, 5. — Včerajšnji hladnokrvni umor člana kraljevskega sveta de Araluceja v njegovih starih spremljevalcev (treh policijskih funkcionarjev ter agenta) bo nedvomno precej zavrl proces demokratizacije v deželi Baskov. Čeprav vlada ni sprejela pričakovanih strogih ukrepov (ni namreč oklicala obsednega stanja v baskovskih pokrajinah, pač pa je odredila tiraločo za močilo in v njenem okviru aretacijo kakih 200 oseb ter hišne preiskave na domovih Baskov, ki so bili izpuščeni iz zaporov po amnestiji), si 600.000 pripadnikov tega ponesnega ljudstva, ki zahteva avtonomijo, ne dela več nikakih utvar: preden se bo začela rana, ki so jo odprli pristajši najbolj nepopolnizljiva krila organizacije ETA z ubojem omenjenih petih ljudi, bo minilo mnogo časa, dotlej pa bo treba navezati kar najbolj tvorci dialog s političnimi strankami opozicije oziroma neposredno z madridsko vlado. Izgradnja resnične demokratizacije je mogoča pač le na osnovi političnega dogovarjanja, nikakor ne na podlagi nasilja.

Politično dogovarjanje pa bo odslej težavnejše, kolikor pomeni umor de Araluceja nov in nepričakovan adut v rokah skrajne desnice: potem ko je bojevitvo krilo ETA prevzelo tudi uradno odgovornost za atentat, je ideolog frankizma Gonzalo Fernandez de la Mora jasno povedal, da bo desnica odločno nastopila proti vladnim in kraljevim načrtom za uresničitev reform. Korak nazaj torej za Basko in za vso opozicijo, ki jo imela v že tako težkih političnih razmerah oprava z okrepljeno desnico in tistimi zmernimi krogi madridske vlade, ki jim zamisel o reformah ita. ne diši.

Žrtve atentata so pokopali danes popoldne ob navzočnosti notranjega ministra Rodolfa Martina Vile, ki je sinoči po radiu in televiziji napovedal zaostreitev policijskega nadzorstva v deželi Baskov, z druge strani pa okrepitev kontrolnih izvidnic na obmejnih območjih. Sklep je bil sprejet po izrednem sestanku ministrskega sveta.

Medtem se nadaljujejo ogrožene obsebe atentata iz vrst političnih strank in gibanj demokratizacije od komunistov in socialistov do tako imenovanih «maistov» in k-ščanskih demokratov. Marsikdo je mnenja, da so morilci de Araluceja napravili lepo uslugo fašistom, ki bodo znali dogodek temeljito izkoristiti v svoje namene.

Grob napad na delavstvo

AREZZO, 5. — Vodstvo znane tekstilne tovarne «Lebole Eurofina» je upodstilo šest delavk oziroma uradnic, češ da so bile prevečkrat odsotne. V enem letu naj bi vsaka bila odsotna z dela povprečno 120 dni. Pooblaščen upravitelj družbe Lebole dr. Bottene, ki je vest o odpustu sporočil na posebni tiskovni konferenci, pravi, da so bile prizadete odsotne iz zdravstvenih razlogov in da so podjetju tudi predložile ustrežna potrdila, dal pa je razumeti, da se takšna potrdila dajejo s preveliko lahkoto. Podjetje ne more po Bottenejevem mnenju več prenašati tolikih odsotnosti delovne sile.

ZARADI HUDIH NALIVOV ZADNJIH DNI PO VSEJ ITALIJI

Povodnji in zemeljski usadi povzročili velikansko škodo

Prizadeti predvsem kmetovalci, pa tudi tovarnarji v Lombardiji

MILAN, 5. — Val slabega vremena, ki je že pred dnevi povzročil velikansko škodo v Lombardiji in drugod pri državi, še vedno ni poje nja. Širša območja Italije od Veneta in Piemonta do neapeljske pokrajine in Campanie so bila poplavljenja, kar se reke in hudourniki prestopili bregove. Zlasti velika škoda je seveda na pok. želju, kjer je voda uničila niš koliko zlatih niš kultur, a pocižal je resen tudi v nekaterih mestih, kjer so naplavine prodle v pritične in posebno še kaj pak v podzemeljske prostore stano vanjskih zgradb, trgovin, javnih lok. kalov in celo denarnih zavodov. V samem središču Padove je voda po hudih nalivih obdonesno preplavila središnje ulice in le golemu naključju se gre zahvaliti, da ni neurje zanevalo žrtve — 46-letna voznica Dina Zorzi se je v padovaniški okolici komaj rešila iz avtomobila, ko je ta zgrmel v penec vodo hudournika. Jezero Como se vedno nezadržno narašča, ker se vanj stekajo izredne količine vode reke Adda: 1.300 kub. m na sekundo! Ako računamo, da se pri Leccu izteče iz jezera 850 kub. m, ugotovimo, da znaša prese-

Bottene pripominja, da se je število odsotnosti z dela pomnožilo ob začetku šolskega leta in doseglo po- prečje 30 odstotkov proti prejšnje- mu poprečju 20-21 odst. dnevno. Vest o odpustu je izzvala ostro reakcijo sindikata CGIL, ki meni, da gre za očitno ustrahovanje delovne sile. Protest je prišel tudi iz vrst pokrajinskega odbora. Zanimivo je pri vsej zadevi, da posl omenjene družbe lepo cvetijo: letni poslovni promet nenehno raste, z njim pa dobiček.

Orkan «Liza» zahteval nad 1.000 mrtvih
CIUDAD MEXICO, 5. — Vtem ko je stekla reševalna akcija v južni Kaliforniji, ki jo je konec prejšnjega tedna opustošil orkan, je obračun človeških žrtve iz dneva v dan bolj tragičen. Doslej so iz blata in iz pod ruševin izklopali okrog 650 trupel, 600 ljudi pa se pogrešajo. Točno število žrtve najbrž ne bo nikoli znano, ker so trupla zakopana pod metri in metri blata in bi morali preusmeriti reko, da bi jih izkopali, računajo pa vsekakor, da je nad tisoč ljudi izgubilo življenje.

Orkan «Liza» zahteval nad 1.000 mrtvih
CIUDAD MEXICO, 5. — Vtem ko je stekla reševalna akcija v južni Kaliforniji, ki jo je konec prejšnjega tedna opustošil orkan, je obračun človeških žrtve iz dneva v dan bolj tragičen. Doslej so iz blata in iz pod ruševin izklopali okrog 650 trupel, 600 ljudi pa se pogrešajo. Točno število žrtve najbrž ne bo nikoli znano, ker so trupla zakopana pod metri in metri blata in bi morali preusmeriti reko, da bi jih izkopali, računajo pa vsekakor, da je nad tisoč ljudi izgubilo življenje.

NA POBUDO UPRAVE KEMIJSKE TOVARNE ANIC

«Čiščenje» zastrupljenega področja pri Manfredonii se uspešno nadaljuje

Arzen skušajo nevtralizirati s kalcijevim kloridom in železnim sulfatom - V Bussiju (Abruci) 160 ton klorove kisline oteklo v greznice, ker je popustil rezervoar

MANFREDONIA (Foggia), 5. — S kratkim preledkom zaradi dežja se je ganes nadaljevala akcija za razkuževanje področja pri Manfredonii, ki ga je pred desetimi dnevi zastrupil arzenov anhidrid. Plin se je spustil iz ohlajevalne cevi petro- kemijske industrije Anic in zastrupil okrog 15 kvadratnih km površine. Od včeraj okrog 50 posebnih strojev specializiranih tvrdki zaliva po- lja in ceste s kalcijevim kloridom in železnim sulfatom, ki se z arze- novim anhidridom spoji v malo strupeno in netopljivo snov. V krat- kem bodo razkužili tudi vse šole Manfredonie, ki jih iz previdnosti niso še čpili.

Medtem pa nadaljujejo z zdravni- škimi pregledi in s kemijskimi ana- lizami urina ljudi, ki živijo na za- strupljenem področju. Kaže, da so znatno koncentracijo arzena odkri- li v krvi in urinu tistih delavcev, ki so bili prejšnji teden v nepo- sredni bližini naprav, ko je cev za ohlajevanje popustila, medtem ko naj bi v drugih ljudeh ne zasledili zaskrbljujoče količine strupa. Za- strupljene delavce (okrog 20) so pri- držali na zdravstvenih v bolnišnici v Foggii. Po mnenju ravnatelja kra- jevne bolnišnice zdravstveni polo- žaj ni zaskrbljujoč in tudi delavci, ki nadaljujejo z delom v tovarni in ki so zavarovani s posebnimi ma- skami in kombinizoni, naj ne bi bi- ših posledic), so sindikati zahtevali takojšen sestanek z upravo podje-

Zaradi pogostih podobnih nezdov v tovarni (pred časom je prav tak popustil rezervoar vendar brez hu- jih posledic), so sindikati zahtevali takojšen sestanek z upravo podje-

Afatigato zanika vsakršen stik z Mariom Tutijem

FIRENCE, 5. — Florentinski pre- iskovalni sodnik Santilli in namest- nik državnega pravdnika Pappalar- do sta dopolnila zaslusila za floren- tinskega zaporu Marca Afatigato, fašističnega prevratnika, ki je bil aretirani pred nekaj dnevi v Luccii. Afatigato, ki je bil v njegovi od- sotnosti obojen na štiri leta ječe zaradi oživljanja fašistične stranke, je tudi obožen, da je pomagal mo- rilu Mariu Tutiju na begu v tuji- no. Tesna vez med Afatigatom in geometrom iz Empolija je prišla do izraza na omenjenem procesu proti «avangardni nacionalne» iz Arezza, potrdil pa je tudi Tutij v spome- nica, ki jih je iz tujine pošiljal v Italijo.

Nove grožnje sodnikom
RIM, 5. — Pred kakšnimi 10 dnevi je državno pravdnstvo prejelo a- nonimno pismo, v katerem neznan- ci grozijo najprej z umorom nekega sodnika, nato pa še z ugrabitvijo drugega sodnika, nekega politika in še nekega duhovnika. Slo naj bi za demonstrativne akcije ob nadaljevan- ju turinskega procesa proti pripad- nikom samozvanih rdečih brigad.

Prepis pisma je pravdnstvo po- sredovalo policiji in karabinjerjem. Kaže, da gre omenjene grožnje vze- ti resno: sodna oblast naj bi nam- reč prejela nedavno podobna opo- zorila iz vrst varnostne službe SDS (prej protiteroristične in inspekto- rate).

Reprečitev nadajnih povodnji, — treba podreti na več mestih obzi- dje slovičnega parka, da ne bi vo- da spravila v nevarnost krajevne prebivalstva. Več družin se je mo- ralo na tako in tako izseliti. Na kraju je tudi vojska. Podobne nadloge imajo v Liguriji, zlasti v Genovi in bližnji okolici, kjer je od sobote do danes padlo okoli 100 mm dežja. Na obalni cesti pri Volturju je prišlo do zemeljskih usadov, ki so ustavili avtomobilski promet. Najhujša škoda je bila v Sampierdeneri. O povodnjih sporočajo nadalje iz Moliseja, kjer je temperatura ču- tno padla, pa tudi iz neapeljske pokrajine, in sicer še zlasti z vezu- skega območja. V Castelvetranu v pokrajini Tra- pa je nastal zemeljski usad v sa- mem mestnem središču: vrzel je pogoltnila avtomobil, ki je bil k sreči prazen. V okolišu so neurja povzročila silno škodo na oljnih nasadih ter v vinogradih. Podoben je položaj drugod na jugu. V nekaterih krajih je prišlo celo do javnih demonstracij, med kate- opirni so ljudje zahtevali od oblasti, naj sprejmejo ukrepite ukrepe za preprečitev nadajnih povodnji, —

TRŽAŠKI DNEVNIK

V OKVIRU STIKOV Z DOLINČANI

Zbor iz Radiš na Koroškem bo v nedeljo v naši sredi

Nastopil bo na solidarnostnem srečanju v Mali dvorani Kulturnega doma

Prosvetno društvo «Valentin Vod- nika» iz Doline se pripravlja na spre- jem dragih gostov iz zastopstvene Koroške — slovenskega prosvetnega društva iz Radiš. Njihov prihod je bil sicer najavljen za 26. september, toda prenesti ga je bilo treba zaradi velike protestne manifestacije proti preševanju manjšine v Globasnici in na kateri seveda ni mogel biti odsoten zbor iz Radiš, ki je na Ko- roškem najaktivnejši.

Tako se je razblinila edinstvena zamisel dolinskih prosvetarjev, ki so pripravili izjemno gostovanje. Ko- roške so nameravale namreč poraz- deliti po družinah, pri katerih bi prespali, naslednjega dne pomagali pri ugotavljanju škode po potresu z dne 6. maja. Ponudbo so deželni organi zavrnili iz dveh razlogov, in sicer zaradi tega, ker so strokovnjaki na univerzi zahtevali preveč časa za sestavo zaključnega poročila (to naj bi bilo izdelano do 30. novembra le- tos) in ker so ti zahtevali od dežel- ne uprave vrsto podatkov, s katerimi pa dežela trenutno ni razpolaga- la. Zaradi tega so nalogo za ugotov- itev nastale škode prepustili dru- gimu organu, ki so se obvezali, da bodo svoje zaključno poročilo izde- lihi pred koncem septembra. Žal so med tem časom novi potresni sunki povzročili še dodatno škodo.

Zbor iz Radiš pride tako v goste s petnajstjedno zamudo, v trenut- ku najhujše nacionalistične gonje. Prav zato jim bo odbrdoš kratke oddih med nami, ki smo prav tako zastopstveni, čeprav ne pod tako hudim pritiskom in razumemo nji- hove težave, ki so našim tako so- rodne.

Srečanje bo tokrat služilo tudi iz- menjavi informacij v ter smislu, predvsem pa izkušnji, ki jih poraja vsak boji zatiranju narodnostnih pravic. Ob družni sodelujoči sedaj že pet let in sta si v tem času izmenjali že štiri gostovanja, dvakrat pa sta se srečali pri skup- nih prijateljih v Korpu. Dolinčani so ponesli na Koroško uporno parti- zansko pesem ter naše vročerkovno primorsko razpoloženje. Korošci pa so prinesli v Dolino svojo umirje- nost ter svoje prepele melodične in mehke koroške pesmi.

Tudi tokrat se bodo predstavili s celovečernim sporedom narodnih pe- smi, ki jim ni para. Zapejojo pa jih tudi tako, kot jih lahko zapoje sa- mo koroški zbor: nežno, lagodno in s tistim prisrčnim občutkom spro- ščenosti in preprostosti, ki daje ko- roškim pesmim tak čar. Radišani bi morali nastopiti v Dolini, toda glede na veliko zanimanje, ki vlada za koroške razmere ter tudi za- to, da se lahko vsi pridružijo izra- zo solidarnosti z njihovim bojem, bo njihov nastop v Kulturnem domu v Trstu pod pokroviteljstvom Slove- nske prosvetne zveze.

Radišanski pevski zbor, ki poje v mešani sestavi pod vodstvom en- utrudnega Simna Wruhlina, ki je pe- vovodja, režiser in predsednik dru- štva, nastopa tudi samo v moški se- stavi, oziroma fantovski, pod vod- stvom Tomaža Ogrisa. Radišansko društvo je na Koroškem eno naj- aktivnejših, saj pripravi vsako leto po eno ali več dramskih uprizoritve in tudi zbor nastopa velikokrat, saj ima stalne stike s številnimi pro- svetnimi organizacijami v Sloveniji. Sodelujejo tudi s tovarniškimi sve- ti in turističnimi društvi. Vsa njihova dejavnost poteka v hlevu. Navad- nem hlevu, ki so ga za silo preure- dili v dvorano. V njem je že večkrat nastopal Slovenski oktet, kvintet bra- tov Avsenik, pa še marsikatera dru- ga znana skupina. Sedaj se že vrsto let trudijo, da bi hlev odkupil od škofije, ki je lastnik celotnega po- slojstva. V ta namen so ustanovili Hranilnico in posojilnico, ki bo v hlevu imela svoje prostore.

V svojem delu so neumorni, prav zato so pred dvema letoma ob pro- slavljanju 70-letnice svojega obstoja bili deležni velikega števila priznanj in čestitk. Dolinčani so jih ob svo- jih dveh obiskih na sončnih Radi- šah ohranili v lepem spominu, saj je njihova gostoljubnost brez meja, kar je za razmere, v katerih delu- jejo, res hval vredno.

Sodelovanje s takim društvom da- je veliko zadoščen in zato je tudi dolinsko društvo napelo vse sile, da pripravi koroškemu zboru lep spre- jem.

V. K.

PREJŠNJO SOBOTO V Krizu in Dolini kongresa VZPI-ANPI

V soboto je bil v Ljudskem domu v Krizu kongres vaše sekcije VZ PI-ANPI, katerega se je udeležilo veliko število nekdanjih borcev, ak- tivistov in simpatizerjev. Tržaško federacijo je predstavljali pokrajini- ski tajnik Arturo Calabria, prisotni pa so bili predstavniki tudi drugih okoliških sekcij in predstavniki PPPZ. Uvodno poročilo je imel predsednik sekcije Gigi Bogatec - Bruzi, ki je podal smernice delo- vanja borčevske organizacije v sklo- pu političnega in kulturnega življe- nja vasi. Tajniško poročilo je imel Dušan Košta, ki je orisal najvaž- nejše točke delovanja, predvsem pa pobude posebnega vsakega odbo- ra po postavitvi spomenika padlim.

Poročilo so izvolili delega- ti pokrajinski kongres VZPI-ANPI in novi odbor sekcije. Na kongresu so tudi izrazili potrebo, da bi v vasi v najkrajšem času ustanovili enotni antifašistični odbor.

V soboto je bil v dolinski društve- ni dvorani občinski kongres VZPI-ANPI. Prisotni bivši partizani in ak-

VČERAJ NA TRŽAŠKI PRETURI

Popolna oprostitev obtožencev nedovoljene gradnje v Vižovljah

Pretor Trampus je pridržal akte, da ugotovi morebitne odgo-
vornosti bivšega župana in nekaterih občinskih funkcionarjev

S popolno oprostitvijo se je na tr- žaški preturi zaključil proces proti 36-letnemu Albinu Santiniju iz Ma- vinj 53, 37-letnemu Mariu Zecchinu iz Nabrežine in 37-letnemu Tulliu Stricci iz Trsta, ki so bili obtoženi, da so, Santini kot lastnik, Zecchin kot gradbenik in Stricca kot delo- vodja gradili brez potrebnega dovo- ljenja hišo v Vižovljah. Pretor Trampus pa je z razsodbo tudi za- držal akte, da uvede preiskavo v zvezi z morebitno odgovornostjo bi- šega župana devinsko - nabrežinske občine dr. Legiša in nekaterih dru- gih oseb, ki naj bi bile izkoristile svojo funkcijo.

Včerašnja razprava se je začela z zaslišanjem Santinijeve žene Dra- gice, ki je dejala, da je prisostvo- lila razgovoru med Santinijem in osebnim županovim tajnikom Koc- manom, ki je baje dejal, da lahko začne z gradnjo, češ da bo obci- na izdala kasneje gradbeno dovolje- nje. Kocman, ki ga je pretor včeraj zaslišal, je odločno zanikal to trditve in dejal, da je šlo očitno za nesporazum, kajti sam ni bil pristoj- en, da bi kaj takega zagotovil in tudi sicer ni nikoli in nikomur iz- dajal dovoljenj, ampak je le vodil županovo tajništvo in organiziral se- stanke.

Sledil je govor tožilca odv. For- zatija, ki je zahteval za obtožene oprostitev zaradi pomanjkanja do- kazov kar zadeva gradnjo brez gra- dbenega dovoljenja in obsojdo na 80.000 lir denarne kazni zaradi gra- dnje na področju, ki ga zaradi narav- nih lepot štiti spomeniško varstvo.

Od zagovornikov je prvi govoril odv. Giglio, ki je dejal, da ni mo- goco naprtili Santiniju krivde zara- di kršitve določil nadzorništa o spo- meniškem varstvu, kajti v njegovem primeru gre le za začasno uporabo zemljišča za skladišče gradbenega materiala in ne za trajno škodo. Kar pa zadeva gradbeno dovoljenje, je odv. Giglio naglasil, da je obci- na izdala Santiniju gradbeno dovo- ljenje, ki pa ga je potem župan

Danes dopolnje do potopoval v Furlanijo-Juljsko krajino predse- dnik bavarske dežele dr. Goppel. O- gledal si bo kraje, ki jih je opusto- šil potres ter obiskal bolnišnico iz montanjskih delov v Tolmeču in nase- ljene montanjskih hiš v Tipani, ki jih je potresenec iz naše dežele potrdilo bavarsko prebivalstvo. Med svojim bivanjem v naši deželi se bo dr. Goppel sestel s predsednikom dežel- ne vlade Comeljem.

Danes se nadaljuje razprava

(Nadaljevanje s 3. strani)
malenkostne pa so možnosti, da bi preiskava z gotovostjo ugotovila e- nakost med glasom katerega izmed obtožencev in avtorja telefonskega poziva: dve prejšnji podobni preiska- vi tega nista ugotovili.

Sicer pa je petoveljski proces vzbudil v zadnjem času precejšnje zani- manje v italijanski javnosti. Edin- stven je namreč primer, da so ljud- sko, ki sedijo v Trstu na zatozni klo- pi, tožitelji v Benetkah, kjer teče preiskava proti karabinjerskemu ge- neralu Mingarelliju, podpolkovniku Farru, majorju Chiricu in nekaterim pričam, torej proti ljudem, ki so poslali šest Goricanov na zatožni klop s težko obtožbo pokola. Politič- na dogajanja zadnjih let neizpodbit- no govore o dejstvu, da je tudi pe- toveljski atentat čela verige, s kate- ro so vse od pokola na Trgu Fonta- ne v Milanu fašistične prevratniške organizacije sejale smrt in strah ter pripravljale odskočno desko za po- sokus državnega udara. Ni mogoče mimo dejstva, da je bil sam Minga- relli, ki je sedaj obtožen, da je pri- stransko vodil preiskavo in pri tem opustil vse sledi, ki bi lahko kaza- le na morebitno odgovornost faši- stov, ena ključnih osebnosti pri or- ganizaciji «Načrta Solos», to je po- skusa državnega udara, ki ga je pripravil general De Lorenzo. Te- daj je Mingarelli sestavil seznam vseh levčarjev severne Italije, ki bi jih morali ob državnem udaru aretirati in nato internirati na Sar- dinijo. Ko ga je parlamentarna ko- misija zaslišala, je v nekaj mesecih podal kar pet različnih verzij o do- godku.

Po prvostopenjskem procesu proti obtožencem petoveljskega atentata, ki se je končal z oprostitvijo zaradi pomanjkanja dokazov, je bil polko- vnik Mingarelli povisan v generala in premeščen. Povišana sta bila tu- di Chirico in Farro ter seveda dva premeščenca. Vendar je javnost po- stala pozorna na način, kako »ka- rabinjerji vodili preiskavo, že med procesom. To zanimanje je se stop- nejvalo po oprostitvi obtožencev, saj so se dogodki stalno razvijali. Tako je prvooobtoženec Romano Resen to- žil nekatere priče in preiskovalce ter zahteval odškodnino za škodo, ki jo je utrpel zaradi nepravilno izpe- ljane preiskave. Ko bi se morala de- cembra 1975 začeti prizivna razpra- va, so obtoženci zavrnili sodnike, češ da jih pogojuje prijateljsko z so- dniki, ki so vodili preiskavo in zato ne morejo biti nepristranski. Kasa- cijsko sodišče je 24. marca leto- dnj potrdilo, da bo prizivna razprava v Trstu. Medtem pa je socialistični poslanec Loris Fortuna vložil inter- pelacijo ministru za pravosodje, v kateri zahteva, naj se ugotovijo mo- rebitne odgovornosti preiskovalcev. Tržaško sodstvo je ostro napadlo to korak, o katerem je govoril tudi glavni državni pravdnik dr. Antonio Pontrelli na otvoritvi sodnega leta 1976, ko je zavrnil napade «slabše- ga tiska». Prizivna razprava se je tako začela v trenutku, ko so bile vode najbolj razburkane. Prav med razpravo je potrdila v javnost vest,

udine esposizioni



razstava pohištva, opreme, gradbeništva in prefabriciranih izdelkov.

VIDEM 1.-10. OKTOBRA 1976
SEJMIŠČE TORREANO DI MARTIGNACCO